

**PARTIZANŲ ŽŪTIES
60-MEČIUI ATSTATYTA
SLĖPTUVĖ**

Gegužės 20 d. sukako 60 metų, kai Altoniškių kaime (Kauno r.) žuvo partizanai B. Trumpys, J. Totoraitis, M. Grybauskaitė ir V. Liktoraitė. Kovotojų už Lietuvos laisvę žūties metinių minėjimo išvakarėse Vytauto Didžiojo 2-os rinktinės Zapyškio šaulių 9-os kuopos šauliai įamžino jų atminimą ir atstatė partizanų slėptuvę.

Partizanų žūties paminėjime dalyvavo krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, Kauno rajono savivaldybės meras Valerijus Makūnas, šauliai, vietos moksleiviai, kiti.

Kartu su ministre meras padėjo gėlių prie kryžiaus, ženklinančio partizanų žūties vietą. Karo kapelionas kunigas Tomas Karklys pašventino identiškai atstatytą partizanų slėptuvę, kurią apžiūrėti gali visi pageidaujantys.

1944-1953 metais vykęs Lietuvoje partizaninis karas kovų ir laiko apimtimi neturi analogų Europoje. Antrą kartą Sovietų Sąjungai okupavus mūsų valstybę, dešimtys tūkstančių jaunų vyrų išėjo į miškus - visoje Lietuvoje kūrėsi partizanų būriai, vėliau sudarę 9 kovinius junginius - apygardas. Per ilgą, žiaurų ir negailestingą karą žuvo daugiau kaip 20 tūkstančių Lietuvos partizanų. Šimtai tūkstančių jų rėmėjų ir kitų gyventojų ištremti į Sibirą.

Kaip teigia Kauno rajono mero patarėja Vilma Kasperavičienė, rajone šiuo metu yra įamžintos 35 laisvės kovotojų vietos. Žūties vietas ženklina paminklai, kryžiai, koplytstulpiai. Devyni objektai įraukti į Kultūros paveldo objektų registrą. Tai - Rezistentų kapinės Raudondvario seniūnijoje, paminklinis ansamblis laisvės kovotojams Jonučių kapinėse, kryžius ir paminklas žuvusiems „Tauro“ apygardos partizanams Garliavos seniūnijoje, Jonučių kaime, žuvusių už Lietuvos laisvę paminklas Digrių kapinėse, paminklas, ženklinantis legendinio partizano Juozo Lukšos Daumanto žuvimo vietą Pabartupio kaime, Alšėnų seniūnijoje, koplytstulpis Kazio Veverksio - Lietuvos laisvės armijos įkūrėjo ir vado žuvimo vietoje Užliedžių seniūnijoje, paminklas žuvusiems partizanams Kačerginėje, partizanų Bagdonavičių sodyba ir koplytstulpis, įamžinantis rezistentą V. Beržinsko atminimą Raudondvario seniūnijoje,

„Dainavos” liaudies dainų ir šokių ansamblis, Lietuvos garbės konsulo R. Česonio pakviestas, kaip susigiminiavusių miestų Rochester ir Alytaus kultūrinės veiklos dalis, koncertavo Rochester, Detroit ir Chicagoje, kurios čia ir matome, Jaunimo centro scenoje. *L. Apanavičienės nuotr.*

Didvyrių kaime.

„Garliavos gimnazijai suteiktas Juozo Lukšos vardas, ir ši mokykla jį garbingai pateisina. Gegužės 15 d., minint Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną, Raudondvario tiltas per Nevėžį sujungė ne tik du upės krantus, dvi savivaldybės - Kauno miesto ir Kauno rajono, bet ir praeitį bei dabartį. Tiltui suteiktas generolo Kazio Veverksio vardas.

Laisvės kovų atminimo įamžinimas - ne vien paminklų ir atminimo ženklų statymas, tai ir istorinės atminties atkūrimas siekiant patriotiškai ugdyti jaunimą. Šiandien aš džiaugiuosi, kad Drapakampio miško žeminę neraginami prižiūri Ežerėlio vaikai ir jaunimas. Tikiu, kad Altoniškių kaime taip pat vyks ne tik istorijos pamokos, ši vieta bus pažymėta ekskursijų maršrutuose”, - į susirinkusius kreipėsi V. Makūnas.

JAV SENATORIAI PRIEŠ ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDĖJUS RUSIJOJE

Washington, D.C., gegužės 19 d. (ELTA). JAV Senate buvo pristatytas įstatymo projektas, kuriuo numatoma įšaldyti sąskaitas ir sustabdyti vizų galiojimą asmenims, kurie šurkščiai pažeidė pilietinės visuomenės aktyvistų teises Rusijoje. Įstatymo projektą pateikė 14 senatorių. Pagrindinis šio projekto iniciatorius yra Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos vykdomasis pirmininkas Benjamin Cardin.

„Mūsų siūlomas įstatymo

Tel Avivas, gegužės 19 d. (LRT). Izraelio premjeras Benjamin Netanyahu pareiškė, jog įgyvendinus JAV prezidento Barack Obamos viziją įkurti Palestinos valstybę su 1967 metų sienomis, žydų valstybė gali tapti „neapginama”.

Po B.Obamos kalbos, kurioje jis išdėstė savo strategiją dėl Artimųjų Rytų, B.Netanyahu sakė, jog tikisi, kad Washington bet kokioje taikos sutartyje su palestiniečiais leis Izraeliui pasilikti didelius žydų nausėdijų kompleksus, esančius okupuotame Vakarų Krante, kitapus 1967 metų sienos ribos. „Gyvybinga Palestinos valstybė negali būti kuriama Izraelio egzistavimo sąskaita”, - sakoma Izraelio vadovo pranešime, kuris buvo paskelbtas prieš B.Netanyahu išskrendant į Washington,

kur jis dalyvavo derybose su B.Obama.

Dėstydamas Artimųjų Rytų taikos susitarimo principus, B.Obama dar kartą patvirtino, kad Jungtinės Valstijos liks įsipareigojusios padėti užtikrinti Izraelio saugumą. Jis paragino sudaryti taikos sutartį, pagal kurią tarp abiejų kaimyninių valstybių - Izraelio ir Palestinos - būtų nustatyta siena, atitinkanti tą, kuri egzistavo prieš žydų valstybei užgrobian Vakarų krantą per 1967 metais Artimuosiuose Rytuose vykusį karą.

Be to, abi šalys įvykdytų „abipusiai sutartą apsikeitimą teritorijomis”, pridūrė JAV vadovas.

B.Netanyahu pareiškė, jog „tikisi išgirsti pakartotinį prezidento Obamos patvirtinimą dėl JAV įsipareigojimų

Izraeliui, paskelbtų 2004 metais”. Premjeras turėjo omenyje tuomečio JAV prezidento George W.Bush laišką, kuriame užsimenama, jog Izraelis, pasirašydamas bet kokią taikos sutartį su palestiniečiais, galėtų pasilikti didžiąsias nausėdijas.

„Šiuose įsipareigojimuose nurodoma, kad Izraelis neturi atsiitraukti iki 1967 metų ribų”, - sakė B.Netanyahu, pridūręs, kad priešingu atveju jo šalies sienos taptų „neapginamos”.

B.Obamos atviri pareiškimai apie būtinybę nutraukti Izraelio vykdomą arabų teritorijų okupaciją tapo pagrindine diskusijų tema per derybas su B.Netanyahu.

„Demokratinės žydų valstybės svajonė negali būti įgyvendinta nuolatine okupacija”, - pabrėžė B.Obama.

asociacijas su Šaltojo karo laikotarpiu. Tačiau šis nesutartimas peržengia mandagumo ribas”, - teigė Rusijos užsienio reikalų ministerija.

Įstatymo projektas numato bausmę asmenims, susijusiems su S. Magnickij byla, ir tiems, kurie „atsakingi už žudymus, kankinimus ar kitus šurkščius žmogaus teisių pažeidimus”. Šis įstatymas gina asmenis, padėjusius demaskuoti Rusijos vyriausybės pareigūnų neteisėtą veiklą ir kovojančiuosius už religijos bei saviraiškos laisves.

dicinos pagalba. Jis buvo laikomas kalėjime metus nepateikęs jokių kaltinimų. S. Magnickij buvo įtariamasis mokesčių nemokėjimu ir turto pasisavinimu iš fondo „Hermitage Capital”, kuriame jis dirbo teisininku. Pasak žmogaus teisių aktyvistų, šis įvykis yra vienas iš rimčiausių žmogaus teisių pažeidimų Rusijoje.

Rusijos užsienio reikalų ministerija JAV įstatymo projektą pavadino „apgailėtinu”.

„Tai yra tiesiog JAV ir Rusijos nesutarimas, keliantis

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė praėjusiais metais ir šiemet pirkto Vyriausybės vertybinių popierių. Ji patikimiausia investicija laiko Lietuvos Vyriausybės vertybinius popierius. Iš viso į juos ji investavo mažiausiai 700 tūkst. litų. Prezidentė pernai deklaravo turinti 760 tūkst. litų turto ir daugiau kaip vieną milijoną litų santaupų. „Prezidentės investavimo būdas nėra komercinio pobūdžio, nesusijęs su jokiais įmonių akcijomis,” – sakė prezidentės atstovas spaudai Linas Balsys. Prezidentė pasitiki savo valstybe ir tiki jos ekonomikos sėkme.

Lietuvoje merų postus išsidalijo: Socialdemokratų partija 19, Tėvynės sąjunga-krikščionys demokratai 13, Valstiečių liaudininkų sąjunga 6, Liberalų ir centro sąjunga 5, Liberalų sąjūdis 5, R. Pakso partija „Tvarka ir teisingumas” 4, Naujoji sąjunga 2, Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų sąjungos koalicija 2, Darbo partija 1 ir nepriklausomų kandidatų koalicijos ir išsikėlę patys 3 postus.

„Sabonio klubui” nepavyko atnaujinti bylos dėl savo namų Preiloje, kurie turi būti nugriauti, nes pažeidė Kuršių nerijos galiojančius įstatymus. Aukščiausias Teismas dar prieš metus paskelbė neskundžiamą nutarimą dėl Preiloje iškilusio septyniolikos A. Sabonio vasarnamių komplekso – jis turi būti nugriautas. Bet A. Sabonis paprašė atnaujinti jau 6 metus po teismus keliaujančios bylos nagrinėjimą. Įvertinęs argumentus Klaipėdos apygardos teismas nusprendė bylos nagrinėjimo neatnaujinti.

Vytauto Landsbergio sudarytoje knygoje „Laiškai Sofijai” (Baltos lankos”) yra savita Mikalojaus Konstantino Čiurlionio (1875-1911) biografija, surankiota iš paskutiniaus kūrėjo gyvenimo metais rašytų laiškų tiek žmonai Sofijai, tiek kitiems to meto kultūrininkams. Tie laiškai atskleidžia kūrėjo pasaulėjautą ir Lietuvai svarbius įvykius.

Panevėžio moterų kalėjime pietavo prezidentė. Ji pietavo kalėjimo valgykloje kartu su nuteistosiomis moterimis. Maistas buvo iš bendro katilo: agurkinė sriuba ir žemaičių blynai. Nuteistosios prezidentei skundėsi dėl šilto vandens nebuvimo. Jis tiekiamas tik du kartus per savaitę. Kai kur viename kambaryje būna 10-16 nuteistųjų moterų ir tai prezidentę sujaudino. Ji išgirdo, kad kalinės domisi ne tik meilės romanais, bet ir pažintine bei psichologine literatūra. Prezidentė pažadėjo parūpinti tų knygų. Daug verksmo buvo kur įkurdintos bausmė atliekančios motinos su kūdikiais. Ir kai moterys ėmė pasakoti apie laisvėje paliktus vaikus. Prezidentei susirūpinimą kelia Lietuvos kalinimo įstaigose esančių nuteistųjų gausa. Iš viso Lietuvoje už grotų yra maždaug 9,000 žmonių. Pagal kalinių skaičių, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, Lietuvą iš visų Europos šalių lenkia tik Latvija.

Lietuvos Vyriausybė pritarė siūlymui netaikyti senaties termino, kai asmenys reikalauja atlyginti per sovietų ir nacių okupaciją 1940-1991 metais patirtą žalą. Šiam siūlymui dar turi pritarti Seimas.

Mirusio prezidento A. Brazausko kapavietei sutvarkyti Vyriausybė paskyrė 128 tūkst. litų Antakalnio kapinėse.

Lietuvos Seimo narys Gintaras Songaila, išsiskyrus nuomonėms, Tėvynės sąjungos-krikščionių partijos Priežiūros komiteto nutarimu pašalintas iš partijos.

Lietuvos vėliavą išniekinęs 18-metis vilnietis Ričardas Brazevičius negalėjo būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, gegužės 20 d. paskelbė Vilniaus apygardos teismas. Už valstybės simbolio išniekinimą R. Brazevičiui skirta 40 MGL dydžio (5,2 tūkst. Lt) bauda.

Teismas pripažino, kad nusikaltimo objektas buvo vėliava ne kaip materialus daiktas, bet kaip nepriklausomos demokratinės valstybės simbolis, todėl jos išniekinimas vertintinas ne kaip konkretaus materialaus daikto sugadinimas, bet kaip valdžios ir valdymo institucijų autoriteto sumenkinimas. Vilniaus apygardos teismo kolegijos paskelbtas nuosprendis įsiteisėjo nuo jo paskelbimo, todėl profesionalaus kario karjeros siekęs Naujosios Vilnios gyventojas į kariuomenę greičiausiai nepapuls.

Vilnietį atleisti nuo bausmės Vilniaus miesto 4 apylinkės teismui pasiūlė **Vilniaus miesto apylinkės prokurorė Ala Petrenko**, kuriai už nekvalifikuotą valstybinio kaltinimo palaiškumą generalinis prokuroras yra skyręs papeikimą (ji prokurorė apskundė teismui). Apylinkės teismo teisėjos Jovitos Einikienės nuosprendį prokuratūra apskundė po kilusio skandalo. Prokuratūra pripažino, kad nekompetentingi prokurorės veiksmai ir neteisėtas teismo nuosprendis sukėlė pagrįstą nepasitenkinimą visuomenėje, sumenkino prokuratūros kaip institucijos prestižą.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba skelbia 77 laiminguosius, kviečiamus dalyvauti projekto „Misija Sibiras’11” bandomajame žygyje Aukštaitijos miškuose. Iš daugiau nei 1,300 kandidatų atrinkti asmenys gegužės 28-29 d. kviečiami dalyvauti antrajame projekto atrankos etape. Jų vardus ir pavardes rasite projekto tinklalapyje www.misijasibiras.lt. **ELTA, LRT, LR URM**

JAV prez. B. Obama gegužės 19 d. pareiškė, kad būtų taika tarp Izraelio ir palestiniečių, Izraelis turi sutikti su 1967 metais nustatytais sienomis ir palestiniečiams grąžinti Izraelio užgrobtas žemes. *NYT*

JAV PREZIDENTAS: IZRAELIS TURI SUPRASTI, KAD NEGALI TĘSTIS „NUOLATINĖ OKUPACIJA”

Washington, D.C., gegužės 20 d. JAV prezidentas Barackas Obama, sakydamas kalbą apie savo politiką arabų šalyse, pažadėjo paramą regiono valstybėms.

Didžiausias JAV tikslas yra reformų ir demokratinį permąšinimą skatinimas, pabrėžė jis. „Arabų pavasario” revoliucijas B. Obama pavadino istorine galimybe Jungtinėms Valstijoms. „Mes turime šansą parodyti, kad Amerika gatvės pardavėjo Tunise orumą vertina labiau nei brutalią diktatoriaus valdžią”, – kalbėjo jis.

Prezidentas nubrėžė paraleles tarp arabų sukilimų ir JAV gimimo kovoje prieš britų viešpatavimą. Todėl Amerika esą privalo stoti arabų tautų pusėn.

B. Obama savo kalboje užsiminė apie atskirus krizių židinius regione. Libijai jis

žadėjo Muammar Gaddafi eros pabaigą. Sirijos prezidentą Bashar el Assad ragino arba pradėti šalies perėjimą prie demokratijos, arba atiduoti valdžią.

Iš Jemeno prezidento Ali Abdullah Saleh JAV vadovas reikalavo įgyvendinti savo pažadą trauktis iš pareigų. O vyriausybė Bahreine, anot jo, turėtų sukurti sąlygas dialogui su opozicija. Egiptui ir Tunisui, kur liaudis nuvertė valdžią, B. Obama pažadėjo paramą. Egiptui, pavyzdžiui, bus atleista iki milijardo dolerių skolų.

Kalbėdamas apie Artimųjų Rytų konfliktą, prezidentas pažymėjo, kad taikos tarp Izraelio ir palestiniečių paieškos yra skubesnės nei kada nors anksčiau. Padėtis esą yra nepatenkinama, o tarptautinė bendrija pavargusi nuo besitęsiančio sąs-

tingio.

Konkrečiai B. Obama ragino greitai pradėti naujus pokalbius, kuriuose pirmiausiai būtų tariamasi dėl pagrindinių ginčytinų klausimų – sienos tarp Izraelio ir Palestinos ribų bei saugumo reikalų.

Pirmą kartą B. Obama parėmė palestiniečių reikalavimą turėti savo valstybę tose ribose, kurios buvo prieš šešių dienų karą 1967-aisiais. Izraelis, pabrėžė jis, privalo suprasti, kad taikios valstybės pagrindas negali būti „nuolatinė okupacija”.

Kartu jis išpėjo palestiniečių vadovybę dėl vienašališko savo valstybės paskelbimo, padedant Jungtinėms Tautoms. Palestiniečių vadovybė iš karto po B. Obamos kalbos sukvietė skubų posėdį.

Izraelis savo ruožtu atmetė B. Obamos reikalavimą dėl 1967 metų sienų ribų.

JAV IR ES DIDINA SPAUDIMĄ SIRIJOS PREZIDENTUI

JAV ir Europos Sąjunga perspėjo, kad pradės didesnę spaudimą Sirijai už žiaurų susidorojimą su protestuojančiais prieš vyriausybę, skelbia *BBC*.

Po pokalbio su aukščiausio rango ES diplomate Catherine Ashton JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton sakė, kad „artimiausiu metu bus imtasi papildomų veiksmų”. JAV ir ES jau ėmėsi sankcijų prieš kai kuriuos Sirijos prezidento Bashar al Assad vyriausybės narius.

H. Clinton Washington susitiko su C. Ashton ir pateikė dar vieną perspėjimą Sirijos vadovui. „Prezidentas B. al Assadas kalba apie permąšinimą, bet jo griežti ir brutaliūs veiksmai prieš protestuotojus parodo tikruosius ketinimus”, – sakė H. Clinton.

ISPĖJA, KAD ŠALTASIS KARAS GALI SUGRĮŽTI

Maskva, gegužės 18 (LRT). Dmitrij Medvedev išpėjo, kad Rusija gali pradėti naują Šaltąjį karą su Vakarais, jei abiem šalim nepavyks susitarti dėl priešraketinės gynybos skydo.

Rusijos prezidentas D. Medvedev žurnalistams teigė, kad Jungtinių Valstijų sprendimas tęsti skydo kūrimą Europoje nepaisant Rusijos reikalavimų, privers Maskvą „imtis atsakomųjų veiksmų – to, ko mieliau nedarytume”.

„Tuomet kalbėtume apie mūsų branduolinių pajėgumų puolamojo potencialo vystymą. Tai būtų labai blogas scenarijus”, – kalbėjo Rusijos vadovas, kurį cituoja naujienų agentūra *AFP*.

Jis taip pat pakartojo anksčiau išsakytą grasinimą nutraukti naująją, šiais metais

įsigaliojusią nusiginklavimo sutartį START, jei priešraketinis skydas bus įrengtas ir valdomas be Kremliaus indėlio.

Rusijos prez. Dmitrij Medvedev Skolkovo mieste pirmą kartą atsakinėjo į žurnalistų klausimus, tačiau išvengė atsakymo, ar kandidatuos rinkimuose antrai kadencijai į prezidento postą: „Niekas iš mūsų nenori turėti vieną partiją, kuri nusprendžia viską”, – sakė jis. *Reuters*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PAVERGTOSIOS TAUTOS – ALT IR JBANC VEIKLA

Dar nebuvo Jungtinėse Amerikos Valstijose antrosios bangos lietuvių, kurie tik po kelerių metų, kai Amerikos Lietuvių Tarybos, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos fondo ir kitų tautinių grupių didelių pastangų JAV Senatas ir Atstovų rūmai 1948 m. birželio 18 d. išleido mums labai svarbų įstatymą, pavadintą *Displaced Persons Act 774*, suteikiant teisę vyriausybei įleisti 205,000 nuo komunistų režimo pasitraukusių asmenų, kurie galėjo atvykti į JAV. Įstatyme buvo nurodyta, kad tą skaičių reikia atvežti per porą metų.

Tuoju po to ALT'o, BALF'o ir kitų organizacijų vadovai tarėsi, kaip greičiau savo tautiečius atvežti į JAV. Tai buvo nepaprasto svarbumo reikalas. Kadangi ALT'o tikslas buvo Lietuvos išlaisvinimas, o BALF'o – karitatyvinė veikla, buvo sutarta, kad mūsų tautiečių atvežimu rūpinsis BALF'as. Jis tą uždavinį labai sėkmingai ir garbingai atliko.

Atvykę lietuviai čia rado jau veikiančias lietuvių organizacijas, į kurias daugelis jų tuoj įsijungė. Šio krašto lietuviai nuolatos tęsė veiklą lankydami senatorius ir Atstovų rūmų narius, rašydami jiems laiškus. Ypač tai darė Lietuvos Vyčiai, kad jie pasisakytų už Lietuvos laisvę ir Amerika nepripažintų Sovietų okupacijos. Ypač rūpinosi, kad JAV prezidentai pasisakytų už Lietuvos nepriklausomybę, todėl Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos išsirūpindavo audiencijas, kad prezidentai – Franklin D. Roosevelt, Harry S. Truman, Dwight D. Eisenhower, Richard Nixon, John F. Kennedy, Lyndon B. Johnson nebūtų abejingi Lietuvos laisvės klausimui.

Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu Lietuvos nepriklausomybės minėjimai JAV Kongrese buvo tradicija. 1959 m. liepos 17 d. JAV Senatas ir Atstovų rūmai priėmė nutarimą vienbalsiai minėti kasmet ir Pavergtųjų tautų (*Captive Nations*) savaitę. „...Kad nuo 1918 metų Rusijos komunistų imperialistinė ir agresyvi politika sukūrė milžinišką imperiją, gresiančią JAV ir visų laisvųjų pasaulio tautų saugumui; kad komunistinės Rusijos imperialistinė politika tiesiogine ar netiesiogine agresija pavergė Lenkijos, Vengrijos, Lietuvos, Ukrainos, Čekoslovakijos, Latvijos, Estijos, Gudijos, Rumunijos, Rytų Vokietijos, Bulgarijos, Kinijos žemyno, Armėnijos, Azerbaidžano, Gruzijos, Šiaurės Korėjos, Albanijos, Idel-Uralo, Tibeto, Kazachijos, Turkestano, Šiaurės Vietnamo ir kitų nepriklausomybę... įgalioti ir prašyti Prezidentą, kad išleistų atsišaukimą, skiriantį 1959 m. liepos trečią savaitę **Pavergtųjų tautų savaitę** ir kviečiantį JAV žmones šią savaitę atžymėti atitinkamomis apeigomis bei veikla...” (*Congressional Records, 1959*).

JAV prez. Dwight D. Enseihower tą rezoliuciją pasirašė tą pačią dieną ir liepos 18 d. paskelbė pareiškimą Amerikos visuomenei minėti, kol bus pavergtos tos valstybės.

O kad būtų galima kalbėti vieningu pabaltiečių vardu, 1961 m. buvo ALT'o suorganizuotas Bendras Pabaltiečių Komitetas (*Joint Baltic American National Committee*), kuris Washingtone kalbėtų bendru Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardu prieš Pabaltijo valstybių okupaciją ir sovietų vykdomą

HOLOKAUSTO PARODA BANDOMA SPRĘSTI ISTORINĮ „NESUSIPRATIMĄ“

Po keliais dažų sluoksniais rasti 1942-1943 metų gestapo kalinių įrašai paskatino rūsyje esančią kamerą pasirinkti Holokausto parodai Vilniaus centre esančiame Genocido aukų muziejuje.

Įrašus lenkų kalba su aiškiai matomomis datomis ir vardais galima apžiūrėti po specialiu gaubtu 10 kvadratinų metrų kameroje. Joje taip pat ketinama nuolat rodyti filmą apie Holokaustą ir pateikti informaciją apie žydų gelbėtojus Lietuvoje.

Tai bus pirmoji paroda apie žydų genocidą Genocido aukų muziejuje, kuris su dar ke-turiomis įstaigomis įsikūręs prieš daugiau nei 100 metų prie Lukiškių aikštės iškilusiame pastate. Rusijos, Vokietijos, Lenkijos ir Lietuvos įvairių įstaigų būstine buvęs pastatas daugeliui lietuvių geriausiai žinomas kaip buvę KGB rūmai.

Lietuva ne kartą kritikuota, kad Genocido aukų muziejaus pavadinimą turinčioje įstaigoje neskiriama pakankamai dėmesio žydų genocido aukoms atminti. Muziejus daugiausia pasakoja apie sovietų režimo nusikaltimus, kurių prilyginimas genocidui vertinamas prieštarin-gai.

Lietuvos pareigūnai tik ne-viešai patvirtina, kad svarsty-mų dėl pavadinimo keitimo buvo, tačiau valdžios atstovai dabar mano, kad „Holokausto paroda išsprendžia pavadinimo klausimą“. Be to, muziejaus pavadinimas įtvirtintas įstatyme, ir abejojama, ar Seimui pakaktų politinės valios jį pakeisti.

Muziejus, kaip simbolinis pavyzdys, dažnai minimas kri-tiškuose komentaruose Lietuvai dėl „dvigubo genocido teorijos“. **Kritika remiasi prielaida, kad lietuviai, naudodami „sovietinio genocido“ sąvoką, mėgina gretinti nacių vykdytą žydų genocidą ir sovietų represijas prieš lietuvius.**

Lietuvos pareigūnai tokius kaltinimus atmeta, tvirtindami, kad Lietuva tiesiog nori tinkamo komunistinių režimų įvertini-mo - teigiama, kad apie nacių režimo nusikaltimus ir aukas žinoma gerai, **tačiau sovietų represijos nėra tinkamai įvertintos.** „Kalbėjimas apie sovietinį genocidą iš dalies liudija ir mūsų tautos nevisavertiškumo kompleksą. Bandome pasitei-

sinti, kodėl 1940 metais žlugo mūsų valstybė - įsiteigiame, kad sovietai mus persekiojo panašiai kaip naciai persekiojo žydus. Taip pateisiname savo silpnumą, nors puikiai žino-me mūsų šiaurinės kaimynės Suomijos istoriją“, - sakė isto-rikas A.Kasparavičius.

Kritika atmeta

Muziejaus direktorius Eugenijus Peikštenis aiškina, kad pavadinimas pasirinktas dar Nepriklausomybės pradžioje, to pareikalavus lietuvių visuomenei. Netoli jo kabineto viršutiniame pastato aikšte ant sienos kabo nuotrauka, kurioje - prie pastato stovintys žmonės, rankose laikantys plakatą su už-rašu „Čia bus Lietuvos genocido muziejus. 1991.08.23. Lietuvos Sąjūdis“.

„Yra toks paveldas, dėl pa-vadinimo nusprendė visuo-menė“, - sakė Genocido aukų muziejaus direktorius.

E.Peikštenis atmeta kri-tiką, esą muziejus ignoruoja Holokaustą - vedžiodamas po parodas jis atkreipia dėmesį į stendą, kur greta sovietų aukų minimi 200 tūkst. Lietuvoje nu-žudytų žydų, į būsimo Izraelio premjero Menachem Begin atvaizdą vitrinoje ties įėjimu, į muziejuje parduodamas kny-gas apie Holokaustą ir nuolat rodomą filmą apie pastato istoriją, kuriame pasakojama ir apie lietuvių kolaborantų vaidmenį žudant žydus. „1941-1944 metų Holokausto tema nėra pamiršta“, - sako direkto-rius. „Atsižvelgiame į realijas, kad mums trūksta patalpų. Neturėjome eksponatų šia tema. Be to, šalia mūsų už 500 metrų yra Žydų Gaono muziejus, ku-riame yra parodos Holokausto tema“, - sakė A.Peikštenis.

Tačiau istorikas A. Kaspa-ravičius tvirtina, kad dalies visuomenės nuomonė negali būti absoliutinama.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje gyveno daugiau nei 200 tūkst. žydų. Nacistinės Vokietijos okupacijos metais apie 95 proc. iš jų nužudė naciai ir vietos kolaborantai. Šiuo metu Lietuvoje gyvena apie 5 tūkst. žydų. „Dar ankstyvuoju soviet-mečiu, ginkluotos rezistencijos metais lietuvių visuomenėje buvo gyvas supratimas, kad mes pergyvenome ne mažiau nei žydai vokiečių okupacijos metais. Išsivadavus iš sovieti-

nės imperijos mūsų šiek tiek deformuota istorinė atmintis transformuojasi į istoriografines koncepcijas, istorines pozicijas atskirų istorikų darbuose“, - aiškina A.Kasparavičius. Jis pabrėžia, kad „Holokausto“ ir „genocido“ sąvokos negali būti nuvertintos ir turi būti vartojamos atsargiai. „Ar galime įrodyti, kad sovietų valdžia Lietuvoje visus, kurie buvo lietuviai, norėjo išnaikinti? Ar čia yra tik dalies politinių jėgų ar politikų žaidimas elektoratu? Žengdami į trečią Antrosios Respublikos valstybingumo dešimtmetį, su savo istorija turėtumėme elgtis sąžiningiau, nuosekliau ir profesionaliau“, - pabrėžia istorikas.

Požiūris, kad genocidą Lietuvos gyventojai patyrė ir nacistinės Vokietijos, ir Sovietų Sąjungos laikais, yra užfik-suotas Lietuvos įstatymuose. Specialiame įstatyme dėl atsakomybės už genocidą įtvirtinta, kad genocido nusikaltimo požymius atitinka „Lietuvos žmonių žudymas ar kanki-nimas, jos gyventojų depor-tavimas, padaryti nacistinės Vokietijos ar SSRS okupacijos ir aneksijos Lietuvoje metais“. Besilaikantieji tokio požiūrio sako, kad per sovietų represijas mėginta išskirti tam tikras tau-tines grupes, o trėmimai palietė tam tikras etniškai vientisas dalis.

Lietuva skaičiuoja, kad per 50 metų trukusią sovietų okupa-ciją šalis neteko apie 800 tūkst. savo gyventojų, o apie 300 tūkst. žmonių patyrė komunistinio režimo baisumus - kalėjimus, lagerius, tremtį.

Genocido aukų muziejaus direktorius sako, kad Lietuvos piliečių tragedijos per sovietų ir nacių okupacijas yra „tėstinis procesas“. „**Iki 1940-ųjų buvo-me nepriklausoma valstybė. Paskui per pirmąją sovietinę okupaciją tapome agresoriaus auka, per nacių okupaciją vėl tapome auka, paskui vėl sekė reokupacija 1944 metais. Tai tėstinis procesas. Nematau nieko blogo, kad vienoje vietoje tai būtų atspindėta**“, - sako E.Peikštenis.

Aštrios kritikos dėl istorinės atminties formavimo Lietuva sulaukė praėjusį mėnesį, kai septynių Europos Sąjungos (ES) šalių ambasadoriai laiške vi-daus reikalų ministrui pareiškė matantys Lietuvoje „bandymų melagingai lyginti unikaliai baisų žydų genocidą su sovietų nusikaltimais prieš Lietuvą, kurie, nors labai dideli, negali būti laikomi lygiareikšmiais nei pagal tikslą, nei pagal rezultatą“.

„Negalime atsiriboti nuo Vakarų valstybių viešosios nuomonės. Jeigu norime būti

(Nukelta į 11 psl.)

genocidą. ALT'ui visą laiką vadovavo Leonardas Šimutis, žemaitis iš Šilalės. Šis komitetas šių metų balandžio 1 ir 2 dienomis JAV sostinėje paminėjo 50 metų sukaktį ir surengė devintąją konferenciją, kurios posėdžiai vyko JAV Kongreso rūmų salėje (*kaip simboliška*), kur posėdžiavo Charles Kersten komitetas, ištyręs Pabaltijo okupacijos ir mūsų tautų genocido vykdymą.

S. Tūbėnas

AMERIKOS PABALTIEČIŲ KONFERENCIJA WASHINGTONE - JBANC 50-METIS

Dalyvavo Latvijos prezidentas, LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirm. Emanuelis Zingeris bei gausus būrys lietuvių studentų

Jungtinis Amerikos pabaltijiečių komitetas (angl. *The Joint Baltic American National Committee, JBANC*), apjungiantis lietuvių, latvių ir estų visuomenines organizacijas – Estų Amerikos tarybą, Amerikos latvių sąjungą ir Amerikos lietuvių tarybą, **š. m. balandžio 1-2 d. JAV sostinėje Washington, DC surengė devintąją konferenciją.** Šių trijų organizacijų 1961 metais įkurta bendra Baltijos kraštų organizacijų atstovybė per penkis dešimtmečius atliko ir vis dar atlieka reikšmingą vaidmenį atstovaujant pabaltijiečių interesams Washington. JBANC įkuriant 1961 metais, vadovavo tuometinis ALT'o pirmininkas, „Draugo“ redaktorius Leonardas Šimutis, ALT'o sekretorius buvo „Naujienu“ redaktorius Pijus Grigaitis.

Šių metų konferencijoje dalyvavo per 30 prelegentų, atstovaujančių įvairioms valdžios įstaigoms, tyrimo centrums ir žiniasklaidai. Šiais metais dalyvavo ir Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungos (ŠALSS) nariai, laimėję ŠALSS įsteigtas stipendijas. ŠALSS Inc. stipendijos steigimą parėmė ALT'as, Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija, Baltijos tautų komitetas Michigan valstijoje bei privatūs rėmėjai.

Amerikos lietuvių tarybos (ALT'o) delegacija buvo priimta Lietuvos Respublikos ambasadoje, kur ji susitiko su Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininku Emanueliu Zingeriu ir LR ambasadoriumi JAV Žygimantu Pavilioniu.

Konferencijos posėdžiai vyko JAV Kongreso rūmų salėje, kur dėmesys buvo skir-

tas žmogaus teisių klausimams gvildinti. Ypatingas dėmesys buvo skirtas Baltarusijai, kurioje grėsmingai rusena stalinizmo palikimas, ypač pavojingas Baltijos kraštams. Lietuva remia Baltarusijos demokratines jėgas, jas globoja ir skatina demokrati- nių vertybių plėtrą šalyje.

Žmogaus teisių fondo atstovas Alex Gladstein išsakė susirūpinimą dėl tebevykdomų žmogaus teisių pažeidimų įvairiose pasaulio šalyse. Senato užsienio reikalų komiteto atstovas Jason Bruder pasidžiaugė Estijos, Latvijos bei Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu ir šių šalių pasiekimais (įstojimu į Europos Sąjungą (ES), NATO) bei teigė, jog Baltijos šalys yra bene ištikimiausios JAV sąjungininkės Europoje.

Svečiai buvo sukręsti Aleksandr Kozulin pranešimo. A. Kozulin 2006 metais kandidavo į Baltarusijos prezidentus, bet kelios savaitės prieš rinkimus buvo sumuštas, sulaikytas ir nuteistas 5.5 metų kalėti už tariamą chuliganizmą ir riausių kurstymą taikiuose protestuose. Jis ragino Ameriką ir Europos Sąjungą bendradarbiauti ir padėti Baltarusijai, vienintelei likusiai nedemokratinėi valstybei Europoje, siekti demokratinės santvarkos. Buvęs Kongreso narys Ritter ragino stiprinti bendradarbiavimą tarp JAV ir ES bei dėkojo Baltijos šalims už stiprią paramą demokratinėms jėgoms Baltarusijoje kovoje su Lukašenka diktatūra.

Antroje tos dienos dalyje, kurios tema – tarptautinės strategijos ir jų problemos, buvo aptartas Čekijoje norimo statyti gynybinio posto reikšmė Baltijos valstybėms bei Baltarusijoje ir Karaliaučiuje

JBANC tarybos nariai ir darbuotojai su Latvijos prezidentu. Iš k. Henry Gaidis, Saulius Kuprys (ALT'o ir JBANC pirm.), Markus Videnieks, Lya Karm, Karl Altai, Marju Rink-Abel, Latvijos prezidentas Valdis Zatlers, Juris Mezinskis, Ingrid Lusis, Jaak Pedak, Peter Cherson. *Ingos Lukavičiūtės nuotr.*

Rusų planuojamos atominų elektrinių žalą Lietuvai.

Pirmos dienos sesijoms pasibaigus, vyko priėmimas **Latvijos ambasadoje.** Priėmimo dalyvavo per 200 svečių. Priėmimo metu Latvijos prezidentas Valdis Zatlers NATO generolui William T. Hobbins už jo įnašą į Baltijos kraštų apsaugos plėtrą įteikė Latvijos Respublikos valstybinį ordiną.

Šalia JAV Kapitolijaus esančiame „Washington Court“ viešbutyje įvyko oficialus konferencijos atidarymas. Konferenciją atidarė **Saulius Kuprys**, baigiantis kadenciją JBANC valdybos pirmininkas, pabrėžė JBANC istorinę svarbą ir jos našią veiklą, kuri padėjo „pramušti daug ledų Washington“. JBANC veiklos apžvalga įrodė, kiek galima pasiekti vieningai dirbant dėl bendro tikslo.

Suvažiavimą raštu pasveikino Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Estijos prezidentas Toomas Hendrik Ilves. Žodžiu – Latvijos prezidentas Valdis Zatlers, šių metų JBANC konferencijos garbės

svečias. Jį pristatė Amerikos ambasadorė Latvijai Judith Garber, kuri ta proga perskaitė šiltą JAV Valstybės departamento sekretorės Hillary Clinton sveikinimą. Konferencijos posėdžiuose dalyvavo LR Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, LR ambasadorius JAV Pavilionis, ambasadoriaus pavaduotojas Simonas Šatūnas ir įgaliotasis ministras Rolandas Kačinskas. Dalyvavo ir Moldovos ambasadorius Igor Munteanu, kuris prašė pabaltijiečių, kad būtų išvestos rusų karinės pajėgos iš Moldovos.

Latvijos prezidentas Zatlers savo kalboje pabrėžė tvirtą strateginę ir ekonominę partnerystę tarp JAV ir Baltijos šalių. Prezidentas taip pat kalbėjo apie JBANC svarbą ir šios organizacijos 50 metų veiklą. JBANC, sakė Zatlers, įvykdė savo pagrindinę misiją Baltijos šalims atgavus nepriklausomybę. Jis džiaugėsi, kad JBANC ir toliau nenuilstamai skatina politinį sąmoningumą JAV, gindama Baltijos kraštų teises.

Po Latvijos prezidento kalbos vyko keturi simpoziumai. Pirmoji dalis itin daug dėmesio skyrė Baltijos valstybių ekonominei apžvalgai, o antrasis regioninei politikai bei energetikai. Pietų metu garbės svečias, buvęs JAV ambasadorius Baltarusijoje Michael Kozak pasidalijo savo patirtimi Baltarusijoje, o Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas įteikė padėkos medalį „The Economist“ žurnalo redaktoriui **Edward Lucas**, ištikimam Baltijos kraštų draugui, ir JBANC 50 metų sukakties proga Vilniaus medalį JBANC valdybos pirmininkui Sauliui Kupriui.

Trečiasis šeštadienio simpoziumas aptarė JBANC veiklos rezultatus ir tolimesnę Amerikos Baltų veiklą JAV. Buvo pabrėžta, kad Baltijos

kraštai gyvena pavojingoje kaimynystėje, todėl budrumas turėtų būti kiekvienos dienos rūpestis, o JBANC veikla turi būti tęsiama. Dabartinis JBANC ir jį sudarančių organizacijų uždavinys yra užtikrinti Baltijos šalių saugumą, sustiprinti jų finansines ir socialines struktūras.

Paskutiniame šeštadienio dienos simpoziume grupė dalyvių pasakojo apie „išmoktas pamokas – demokratijos plėtojimą ir dabartinę veiklą“. Simpoziumo metu buvo siūloma laisvės ir teisybės siekiantiems kraštams vienyti savo jėgas. Taip pat buvo pristatyta kova prieš Stalin paminklo pastatymą National D-Day Memorial, Bedford, Virginia. Tarptautinės čerkesų tarybos atstovai papasakojo apie jų tautos genocidą ir ragino priešintis masinių žudynių vietoje rengiamoms 2014 m. Soči Olimpiniams žaidynėms. Ketvirtąjį simpoziumą užbaigė ŠALSS pirmininkas Paulius Vertelka kuris pristatė ALT'o istoriją ir Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungos veiklą.

JBANC konferencijos pabaigoje Saulius Kuprys JBANC pirmininko pareigas perdavė estų atstovei Marju Rink-Abel.

Devintoji JBANC konferencija buvo itin sėkminga, o tai laiduoja prasmingą veiklą ir ateityje. Dalyviai skirstėsi namo patenkinti su nauju pasiryžimu stiprinti demokratijos plėtrą Baltijos kraštuose ir remti kaimyninių kraštų demokratines jėgas, siekiant juose įteisinti pilną nepriklausomybę ir valstybingumą.

Šioje konferencijoje dalyvavo **gausus būrys** jaunimo: Aldona Gintautaitė, Laura Stankevičiūtė, Dalius Savickas, Margarita Pupšytė, Paulius Stasiukonis, Marius Bulskis, Linas Vaitkus ir Paulius Vertelka. Jie patys paruošė šį pranešimą apie JBANC konferenciją. *ALT'o inf.*

Iš k. pirm eil.: Margarita Pupšytė, Lietuvos Seimo narys Emanuelis Zingeris, buvusi Estijos parlamentarė Mari-Ann Kelam, Karolina Zigmantaitė, „The Economist“ žurnalistas Edward Lucas, Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, Aldona Gintautaitė, Laura Stankevičiūtė, Rolandas Kačinskas. Antr. eil. iš k. Paulius Vertelka, Linas Vaitkus, Dalius Savickas, Marius Bulskis. *Ingos Lukavičiūtės nuotr.*

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

MARIJONA STONKIENĖ (1885-1998), POVILAS STONKUS (1888-1962)
IR DUKTĖ SOFIJA SKERIENĖ (G. 1930)

Žvingių kaimas, Šilalės rajonas, ūkininkai

APDOVANOTI ŽŪVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI (1999)

Trečią kartą varomas sušaudyti dešimtmetis Ruvimas Zeligmanas vėl paspruko. Bėgo miškais, pakrūmėmis, naktį įsirausdavo į tankumyno žoles. Jeigu užmigdavo, tai tik akimirkai kitai, bet tuojau pat pašokdavo, drebedamas iš siaubo. Apnikdavo baisiausios vizijos, viskas, kas buvo išgyventa per keletą savaičių, mėnesių.

Štai juos, apie šimtą Šilalės vyrų ir jaunuolių, suvaro į sinagogą, štai sproginėja mėsos į apsuptą pastatą granatos, mirtinai sudrasko vyresnįjį brolių...

Štai rytojaus dieną mažasis Ruvimas kartu su kitais likusiais gyvaisiais vėl kažkur varomas. Jis žingsniuoja šalia tėvo, Šilalės sinagogos šiocheto ir moelio (chorvedžio ir giedotojo). Ir vėl priešais iškastas griovys. Juos išskiria, berniukas mato, kaip peršautas jo mylimas tėvelis griūva į duobę, artinasi ir jojo eilė... Bet vienas iš atvarytųjų, senas sinagogos patarnautojas, paprašo lietuvio sargybinio cigaretės. Tai bent - cigaretės

prie pat pražiotų mirties naurų! Sargybiniui pasilenkus paimti cigaretės, senukas jį puola ir, sukaupęs visas jėgas, perkanda jam gerklę. Sumaištis, keiksmazodžiai, šūviai, automatų tratėjimas... Narsuolis šamesas savo gyvybės negelbėjo, tik Ruvimui pavyksta pabėgti... Ir štai jis Varniuose, pas tetą, - čia žydų, atrodo, nešaudė. Bet ir čia staiga apsupa namą ir nuvaro visus į Telšių getą, o iš ten vėl prie duobių... Ir vėl jis bėga, ne tik baimės varomas, bet aiškiai suprasdamas, jog bėgti - jo pareiga, jo tikslas, gyvenimo esmė. Ar jis dar gyvas, ar jau miręs - to jis nežino, tik žino, kad reikia bėgti...

Vis dėlto jis pasiekė savo gimtąjį miestą Šilalę, pasibeldė į kaimynų Lašaičių namus. Jie neatstūmė našlaičio, nuprausė, pavalgydino, leido kiek atsipūsti. Buvo sutarta mažąjį Ruvimą vadinti Edmundėliu. Tačiau laikyti bėglį namuose buvo pavojinga. Gaudynių metu pirmiausia ieškos, žinoma, pas kaimynus, todėl Lašaičiai pradėjo dairytis

Ruvimas Zeligmanas (stovi pirmas iš dešinės) su Stonkų šeima.

saugesnės vietos. Jokūbaičių kaime, už 5 kilometrų nuo Šilalės, gyvenusi našlė Ona Norbutienė sutiko priimti vaiką. Pačios Norbutienės vaikų buvo trejetas, bet Ona ryžosi

gelbėti Edmundėlį. Visai neblogai buvo po visų nelaimių atsigauti Norbutienės kamaroje, vilkėti jos sūnelio Povilo drabužiais, kartu su juo ganyti. Bet Onos Norbutienės namas

stovėjo prie pat kelio, pro šalį dažnai važiuodavo vokiečiai, o į trobą užsukdavo baltaraiščiai, reikalaudami pietų ir degtinės - pabandyk tu jiems neduoti! Be to, Ona Norbutienė buvo kaimo pribuvėja, bet kuriuo metu ją galėjo kvieisti pas gimdyvę... Ne, vaikas nebus čia saugus. Ir sutarė Ona apgyvendinti Edmundėlį pas savo seserį Žvingių kaime. Marijona ir Povilas Stonkai apsiėmė vaiką saugoti labai rizikuodami, nes Žvingiuose nuo seno gyveno viena vokiečių šeima - gali kas į svečius atvykti, gali patys prasitarti, jei užuos... Apie mažąjį bėglį Žvingiuose žinojo tik klebonas, kuris saugojo paslaptį. Gal žinojo dar kas, bet tylėjo. Neišiduodavo ir - neišiduodavo.

Nelengvas buvo gyvenimas mažajam Edmundėliui. Vasarą dienų dienas slapstydavosi rugiuose, rudenį ir pavasarį lindėjo šieno daržinėje. Ten buvo įrengta slėptuvė, į kurią pro siaurą angą tepralisdavo smulkaus sudėjimo vaikas. Žiemą Stonkai nakčiai paimdavo berniuką į trobą. Stonkų vaikai apie Edmundėlį viską žinojo. Visi kartu globojo ir slapstė berniuką iki pat 1944-ųjų spalio mėnesio, kai vokiečiai buvo išvyti iš apylinkių.

Iš leidinio „Gyvybė ir duona nešančios rankos“.

Lietuvių fondo Tarybos ir Kontrolės komisijos nariai 48-ojo suvažiavimo metu Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, gegužės 7 d. Sėdi LF Tarybos pirm. Rimantas Griškelis, LF steigėjas dr. Antanas Razma ir LF valdybos pirm. Marius Kasniūnas.

E. Misevičienės nuotr.

LIETUVAI NUMATOMAS DIDŽIAUSIAS AUGIMAS ES

Lietuvos ekonomikos augimo prognozės ES atrodo geriausiai – Lietuvai numatomas didžiausias augimas bendrijoje.

Tai gegužės 19 d. pareiškė Lietuvoje viešintis Europos Komisijos narys Algirdas Šemeta, atsakingas už mokesčius ir muitų sąjungą, auditą ir kovą su sukčiavimu.

Pasak eurokomisaro, Europos Komisija numato 1.75 proc. ES ekonomikos augimą šiais metais ir 2 proc. kitais. Pažymėtina, kad

Lietuvoje ekonomikos augimo planavimas atrodo geriausiai ir jai numatomas didžiausias augimas ES.

„Taigi galima konstatuoti, kad pagrindiniai krizės sunkumai įveikti, žengiamo į naują ekonominę stadiją“, – per spaudos konferenciją Vilniuje kalbėjo A. Šemeta.

Tiesa, deficito problema išlieka. Europos Komisija mano, kad kitais metais, jeigu nebus imtasi papildomų priemonių, Lietuvos viešųjų finansų deficitas bus gana didelis – 4.8

proc., nors Finansų ministerija viliasi tik 2.8 proc. deficitu.

Norint pasiekti 2.8 proc. rodiklį, reikia imtis tam tikrų priemonių, tačiau A. Šemeta jų nedetalizavo, nors leido suprasti, jog būtų galima apmokestinti nekilnojamąjį turtą, svarstyti automobilių apmokestinimo alternatyvas. Rezervų eurokomisaras mato ir šešėlinėje ekonomikoje. Teigiamai vertinamos socialinės apsaugos sistemos reformos, tačiau jos rezultatus duos ne iš karto.

Anot A. Šemetos, kaip rodo ES praktika, dalis priemonių taikoma išlaidų dalyje, o dalis

EUROPOS KOMISIJA REMIA DUJŲ SEKTORIŲ PERTVARKANČIĄ LIETUVĄ

Europos Komisija reiškia tvirtą paramą Lietuvos pozicijai įgyvendinant nuosavybės atskyrimą dujų sektoriuje, teigia Komisijos prezidentas.

Tai teigiama EK prezidento Jose Manuel Barroso Lietuvos premjerui Andriui Kubiliui atsiųstame oficialiame laiške.

„Galite būti tikri, kad EK ir toliau remis procesus, susijusius su Lietuvos pozicija, įgyvendinant trečiojo energetikos paketo reikalavimus“,

pajamų dalyje.

„Tai demonstruoja, kad būtina imtis tolesnių konsolidavimo veiksmų ir neapsiriboti, negalvoti, kad ekonomikos augimas leis išspręsti fiskalinio deficito problemas. (...) Reikėtų ieškoti priemonių, kurios rezultatus duotų jau kitąmet ir leistų Lietuvai toliau mažinti deficitą. Svarbu pabrėžti, kad pats deficito mažinimas tikrai nėra savitiksliis dalykas ir jis reikalingas ne tam, kad Lietuva atitiktų Mastrichto kriterijus, bet tiesiog tai būtina, kad Lietuva išlaikytų finansinį tvarumą, nebeaugtų valstybės skola“, – sakė Europos Komisijos narys.

ELTA

– rašoma EK pirmininko J.M. Barroso laiške.

EK vadovas taip pat patikino Lietuvos premjerą, kad EK narys Giunter Oettinger, atsakingas už energetikos politiką, „visus vykstančius procesus seka labai atidžiai“.

„Mes žinome, kad ieškant abiem pusėms priimtinių sprendimų, įgyvendinant nuosavybės atskyrimo dujų sektoriuje klausimus, reikės visų susijusių šalių pastangų. Komisija ir toliau tvirtai remis Lietuvos pasirinktą kelią“, – teigė J. M. Barroso.

Seimas savaitę po pateikimo pritarė dujų sektoriaus pertvarką įteisinančių įstatymų projektams. Jais numatoma į atskiras veiklas išskaidyti gamtinių dujų perdavimą, tiekimą ir skirstymą ir taip sukurti konkurencingą dujų rinką.

Vyriausybė siūlo pataisyti Gamtinių dujų įstatymą taip, kad galėtų atskirti dujų tiekimą nuo vamzdynų valdymo, kaip reikalauja Europos Sąjungos III-čioji direktyva. Anot įstatymo rengėjų, tik taip galima išsivaduoti iš priklausomybės nuo vienintelio dujų tiekėjo „Gazprom“ ir sukūrus jam konkurenciją, atpiginti dujas. LRT

BUVĘS NACIŲ STOVYKLŲ SARGYBINIS KALĖS 5 METUS

Miunchenas, gegužės 12 d. (LRT). Vokietijos teismas ketvirtadienį pripažino, kad buvęs Sobiboro nacių mirties stovyklos sargybinis John Demjanjuk prisidėjo nužudant 27,900 žydų.

Miuncheno teismas skyrė penkerius metus kalėjimo 91 metų vyrui, kuris per Antrąjį pasaulinį karą buvo Lenkijoje veikusios žmonių naikinimo stovyklos sargybinis.

Miuncheno teismo teisėjas Ralph Alt sakė esąs įsitikinęs, kad Ukrainoje gimęs J.Demjanjuk buvo Sobiboro stovyklos sargybinis ir „kad kaip sargybinis prisidėjo nužudant mažiausiai 28 tūkst. žmonių”.

Advokatai sakė užginčysiantys jų kliento kaltę pripažįstančią nutartį, kuri buvo priimta po 18 mėnesių trukusio bylos nagrinėjimo.

J.Demjanjuk 2009 metais buvo deportuotas iš Jungtinių Valstijų, kur gyveno kelis dešimtmečius po karo. Per teismo posėdį jis klausėsi nuosprendžio sėdėdamas vežimėlyje, o vėliau buvo paguldytas ant neštuvų. Teisėjui skelbiant nuosprendį, jis buvo verčiamas kaltinamajam į ukrainiečių kalbą. Tamsius akinius dėvintis vyras klausėsi nejudėdamas.

Prokurorai reikalavo skirti šešerius metus kalėjimo,

o advokatai siūlė jų klientą išteisinti. Prieš paskelbiant nutartį J.Demjanjuk advokatas pareiškė planuojantis teikti apeliaciją.

Silpnos sveikatos J.Demjanjuk į sausakimšą teismo salę buvo įvežtas vežimėlyje. Kaip įprasta, jis dėvėjo šviesiai mėlyną beisbolo kepuraitę, tamsius akinius ir į karišką uniformą panašų žalią palatą, kuris buvo nuvilktas jam atvykus.

Išgėręs stiklinę vandens, kaltinamasis buvo paguldytas ant neštuvų teismo salėje, o vėliau, regis, užmigo. Rytinėje sesijoje jam buvo pasiūlyta paskutinį kartą kreiptis į teismą, tačiau J.Demjanjuk atsisakė.

Per pusantrų metų trukusį teismo procesą J.Demjanjuk posėdžiuose visada tylėdavo, sėdėdamas vežimėlyje arba gulėdamas neštuvuose. Per šį laikotarpį jo sveikata dažnai pašlydavo, todėl posėdžius tekdavo atidėti.

J.Demjanjuk, anksčiau tarnavęs Sovietų Sąjungos armijoje, pateko į vokiečių nelaisvę 1942 metais ir buvo pasiųstas į belaisvių stovyklą, tačiau vėliau buvo priverstas dirbti mirties stovyklų sargybinio.

Prokurorai argumentavo, kad kaltinamasis buvo Sobiboro stovyklos darbuotojas, todėl jam tenka dalis kaltės už visus žydus, nužudytus

šioje stovykloje per jo darbo laikotarpį. Tačiau šis procesas iškėlė nemažai abejonių, taip pat dėl fakto, kad Ukrainoje gimusių buvusį karo belaisvių teisia šalis, atsakinga už Holokaustą. Iš tikrųjų jis yra pirmasis užsienietis, teisiamas Vokietijoje už nacių karo nusikaltimus.

Advokatas Ulrich Busch savo klientą vadino Vokietijos teisinės sistemos auka.

J.Demjanjuk teigia, kad jis buvo Vokietijos karo belaisvis iki pat šio konflikto pabaigos 1945 metais. Po karo jis emigravo į Jungtines Valstijas, kur dirbo automobilių mechaniku, susituokė ir susilaukė vaikų.

Šiuo metu J.Demjanjuk yra asmuo be pilietybės. JAV pilietybė buvo iš jo atimta, nes nepasakė apie savo praeitį prašyme leisti imigruoti. Vėliau jis buvo deportuotas į Vokietiją, kur pastaruosius dvejus metus buvo laikomas kalėjime.

Anksčiau J.Demjanjuk beveik aštuonerius metus kalėjo Izraelyje, iš jų penkerius - mirtininkų skyriuje. Mirties bausmė jam buvo skirta praeito amžiaus 9-ame dešimtmetyje, liudininkams jį „atpažinus” kaip ypatingai žiaurų, „Ivano Rūsčiojo” pravardę pelniusį sargybinių, dirbusį kitoje mirties stovykloje - Treblinkoje.

Vėliau Izraelio Aukščiausiasis Teismas atšaukė J.Demjanjuk skirtą mirties nuosprendį ir nurodė jį paleisti,

PREMJERAS LINKI, KAD KGB ARCHYVŲ VIEŠINIMAS PASITARNAUTŲ ISTORINIAM TEISINGUMUI ATKURTI

Lietuvos ministras pirmininkas Andrius Kubilius dalyvaus KGB veiklos dokumentų viešinimo paskelbime. Proceso pradžia Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras (LGGRCT) atidarė specialią interneto svetainę, kurioje nuo gegužės 11 d. pradėti viešai skelbti originalūs direktyviniai okupacijos laikotarpio KGB padalinių, veikusių Baltijos valstybėse, dokumentai.

„Linkiu, kad pripažintos nusikalstamos organizacijos – KGB – archyvų viešinimas pasitarnautų istoriniam teisingumui atkurti, užkirstų kelią vis dar pasigirstančioms spekuliacijoms, jog esą jokios

pripažinęs, kad **kaltinamasis tikriausiai buvo supainiotas su kitu žmogumi**.

JAV OSI (Office of Special Investigation) departamentas, įsteigtas gaudyti vokiečių naciams dirbusius, dažnai prievarta suimtus ir atvežtus saugoti įvairius nacių pastatus ir koncentracijos stovyklas, pasirūpino jo deportavimu į Izraelį, bet pastaruoju metu, nors Izraelio teismas J. Demjanjuk išteisino ir šis buvo sugrįžęs į JAV, buvo vėl OSI pareigūnų deportuotas į Vokietiją.

Baltijos šalių okupacijos nėra buvę, suteiktų galimybę mokslininkams ir visiems besidomintiems susipažinti su sovietų represinių institucijų veikla ir metodais”, – išvakarėse sakė premjeras A. Kubilius.

Premjeras taip pat pagerbė Tuskulėnų aukas Tuskulėnų rimties parko memorialinio komplekso koplyčioje-kolumbariume. Susitikime su LGGRCT vadovais aptarė centro veiklos problematiką, perspektyvas, projektus. Susitikime dalyvavo ir Seimo NSGK pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas, Seimo narė Vincė-Vaidevutė Margevičienė, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas dr. Povilas Jakučionis. **LRV**

Apie 20 tūkstančių žmonių gegužės 18 d. Ukrainos mieste Simferopolyje surengė demonstraciją, skirtą Krymo totorių deportavimo 67-osioms metinėms. Akcijos dalyviai reikalavo, kad Ukrainos valdžia suteiktų totorių kalbai valstybinės kalbos statusą, sudarytų sąlygas ja mokytis ir grąžintų istorinius Krymo vietovių pavadinimus. Krymo totoriai taip pat ragino oficialųjį Kijevą ir tarptautinę bendriją pripažinti jų deportavimą nusikaltimu. **ELTA**

PAŽINKIME LIETUVOS KARDINOLĄ „MANE KUNIGYSTEI RENGĖ SKAUTŲ TARNYSTĖ ŽMONĖMS”

Kalbino Andrius Navickas ir kun. Kęstutis Dvareckas, bernardinai.lt

V.

Man Filipinuose buvo sunku gerai perprasti kultūrą, dvasinį gyvenimą nemokant vietinės kalbos, o tų kalbų ten labai daug. Ispanų kalba – tik senosios inteligentijos kalba. Tiesa, mokyklose amerikiečiai jau buvo įvedę anglų kalbą, ir su jaunimu jau galėjau susikalbėti angliškai, tačiau kalbos barjeras liko. Kol negali su žmogumi laisvai kalbėtis jo gimtąja kalba, tol sunku bendrauti tikrai nuoširdžiai, kalbėtis apie svarbiausius dalykus.

Kitas mano paskyrimas buvo Kosta Rikoje, Centrinėje Amerikoje. Dauguma žmonių klaidingai visus Centrinės Amerikos kraštus sumeta į vieną krūvą, nors skirtumai tarp valstybių nepaprastai dideli. Pavyzdžiui, užėini į seminariją Kosta Rikoje ir tave pasitinka akinanti tvarka, visos pamaldos prasideda griežtai nurodytu laiku, o visai netoliese – Nikaragva, ten seminarijose – netvarka, bažnyčiose – taip pat, voratinkliai, pamaldos vyksta

tada, kada kunigas sumano. Kodėl? Nes Kosta Rikoje seminarijas visą šimtmetį globojo vokiečių misionieriai. Jie kunigui sakydavo: „Pagalvokite, kad žmogus eina daug kilometrų į Mišias pėsčias, todėl nepagarba ir didelė nuodėmė pradėti jas ne laiku”.

Labai gerai buvo tai, kad čia atvažiavau jau pramokęs ispaniškai. Netrukus galėjau ispaniškai pamokslus sakyti. Apskritai Kosta Rikoje dirbau labai daug pastoracinio darbo – kiekvieną sekmadienį praleisdavau parapijoje, taip pat ir kitas dienas važiuodavau lankyti žmonių.

Taigi, tiek Filipinai, tiek Kosta Rika gerokai pakeitė mano vaizdinį apie diplomatinę tarnybą. Supratau, kad popiežiaus diplomatas vis vien pirmiausia išlieka kunigas.

Pavyzdžiui, Kosta Rikoje daug teko bendrauti su šeimomis ir kalbėtis apie gyvybės kultūrą. Tuo metu Paulius VI buvo paskelbęs encikliką „Humanae

Trečias iš kairės diplomatas Audrys J. Bačkis 1970 m. Turkijoje.

vitaė”. Kartu su šeimomis analizavome šį tekstą. Turėjau progos pažinti visus visuomenės sluoksnius: nuo valstybės vadovų iki paprastų varguolių.

Kita stotelė – Turkija, su visai kitomis problemomis...

Turkijoje susitikau su musulmonų visuomene, su *umma* – musulmoniška bendruomene. Oficialiai Turkija yra sekuliari, tačiau realiai žmonės jaučia labai stiprų musulmoniškos bendruomenės spaudimą. Pagal Turkijos konstituciją visos religinės bendrijos, išskyrus musulmonus, tik toleruojamos, negauna leidimo norėdamos pastatyti savo šventyklą ar kitą pastoracijai

reikalingą statinį. Arba reikia gauti valdžios leidimą atsiųsti kunigą, net jei jis keliamas į mirusio kunigo vietą. Neseniai kalbėjausi su žmonėmis, kurie čia dabar dirba, tai situacija nepasikeitė.

Dėl to kiek su nepasitikėjimu žiūriu į dialogo su islamu pastangas, nes pats patyriau, jog čia praktiškai neegzistuoja žmogaus apsisprendimo laisvė, kad viską sprendžia *umma*. Jei tapsi kataliku ar tavo dukra ištėkės už krikščionio, tai būsi išmestas iš bendruomenės, iš šeimos, o gal net fiziškai sunaikintas. Kita vertus, aišku, yra dalykų, kurių turėtume pasimokyti iš musulmonų. Pavyzdžiui, pagarbios Dievo baimės. Pamaldus musulmo-

nas niekada nepavogs, nes žino, kad Dievas mato. Toks paprastas supratimas, jog gyvename Dievo akivaizdoje.

Mano darbas Turkijoje buvo padrašinti krikščionis, tarpininkauti santykiuose su valdžia. Šiaip Turkijoje absoliuti dauguma krikščionių yra ne turkai, bet tautinės mažumos. Turkijoje ir vėl daug laiko praleidau keliaudamas po šalį ir bendraudamas su paprastais žmonėmis.

Kai buvo svarstoma, kur mane paskirti po Turkijos, pats pasiprašiau į Afriką. Labai norėjau iš vidaus pamatyti kontinentą, kuriame taip gyvai auga krikščionybė. **Gavau siuntimą į Nigeriją**, kur ką tik buvo pasibaigęs pilietinis karas. Tai buvo žiaurus dviejų genčių susidūrimas, per kurį labai nukentėjo Bažnyčia. Kita vertus, kaip pasirodė, tai paradoksaliai tapo Bažnyčios „antruoju kvėpavimu”. Per pilietinį karą iš Nigerijos buvo išvarytas šimtas misionierių kunigų iš Airijos, daug čia atvykusių vienuolių. Tačiau tuščioje vietoje labai greitai pradėjo augti nauji daigai, buvo atidaryta seminarija, kurioje netrukus prisirinko daugybė kandidatų.

(Bus daugiau)

LIETUVOS DIPLOMATAI ČIKAGOS MERO INAUGURACIJOJE

Čikaga (LR ambasada JAV). Š. m. gegužės 15 d. Čikagoje Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis ir Lietuvos generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė dalyvavo naujojo Čikagos mero Rahm Emanuel inauguracijoje bei atsiveikino su ilgamečiu, 22 metus Čikagos miesto tarybai vadovavusiu meru Richard M. Daley.

Inauguracija vyko po atviru dangumi, garsiajame Čikagos Millenium parke, kuriame susirinko tūkstančiai Čikagos miesto gyventojų, tarp jų - lietuvių bendruomenės JAV Čikagoje atstovai. Šventę savo dalyvavimu pagerbė JAV viceprezidentas Joe Biden,

Senato ir Atstovų rūmų nariai, tarp jų - ir Illinois valstijai Senate atstovaujantis Amerikos lietuvis Richard J. Durbin, diplomatinio ir konsulinio korpuso nariai.

Šventės metu Ž. Pavilionis asmeniškai padėkojo R. M. Daley už ilgametį jo indėlį stiprinant ryšius su Amerikos lietuvių bendruomene. Lietuvos atstovai taip pat perdavė naujam Čikagos merui Vilniaus mero Artūro Zuoko sveikinimus ir kvietimą R. Emanuel apsilankyti Lietuvoje bei prisidėti prie antroje metų pusėje Čikagoje planuojamų bendrų Lietuvos ir JAV renginių. Čikagos ir Vilniaus miestai yra susigiminiavę nuo 1993 m.

CHICAGO, IL

Lietuvių fondo suvažiavime gegužės 7 d. buvo patvirtinti komitetų pirmininkai ir jų nariai. Finansų komitetui vadovaus Almis Kuolas, Pelno skirstymo – Vytautas Narutis, stipendijų pakomitečiui – Tauras Bublys, įstatų

KONSULATE SUSITIKIMAS SU VERSLININKŲ DELEGACIJA IŠ LIETUVOS

Šių metų gegužės 18 d. LR Generaliniame konsulate Čikagoje įvyko verslininkų delegacijos iš Alytaus, Druskininkų, Kauno, Ukmergės, Varėnos ir Vilniaus susitikimas su Lietuvių verslo tarybos nariais, Čikagos lietuvių bendruomenės atstovais bei verslininkais. Susitikimo metu svečiai pristatė savo atstovaujamus verslus, veiklą, keitėsi mintimis, patirtimi, patarimais.

LR Generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė

komitetui – Daina Kojelytė, LF 50 metų sukaktuvių komitetui – Raimundas Šilkaitis, įgaliotinių komitetui – Violeta Gedgaudienė kontrolės komitetui – Alberta Astrienė ir garbės komitetui – Vytautas Kamantas.

susirinkusiems pristatė konsulato veiklą, pasakojo apie birželio 3 d. vyksiančią kasmetinę „Lietuvos dieną“ centrinėje miesto aikštėje Daley Plaza, kurios metu konsulas be kultūrinės programos organizuoja ir lietuviško verslo mugę. S. Aniulienė kvietė besidominčius galimybėmis pristatyti, populiarinti savo produkciją ar verslą Čikagoje aktyviai dalyvauti šventėje.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

„Dainavos” liaudies dainų ir šokių ansamblio dainininkus ir šokėjus iš Alytaus palydėjo 5, o kartais ir 6 muzikantų grojimas.

L. Apanavičienės nuotr.

„DAINAVA” ČIKAGOJE

Netikėta žinia sudomino Čikagos ir apylinkių lietuvius, kad čia koncertuos garsusis „Dainavos” liaudies dainų ir šokių ansamblis.

Gegužės 14 d. jie atvyko į Rochester, NY – Alytaus „susigiminiavusių” miestų komiteto renginį Hochstein muzikos salėje. Tai įvyko Lietuvos garbės konsulo ir Alytaus miesto garbės piliečio Rimo Česonio pastangų dėka. Gegužės 15 d. ansamblis jau koncertavo Detroito lietuviams. Čia LR garbės konsulas Algis Zapareckas ansambliėčiais nuoširdžiai rūpinosi ir gegužės 16 d. jiems suorganizavo susitikimus su vietiniais verslininkais, aplankė Farmington Hills, MI, savivaldybę ir supažindino su Detroito miestu.

Gegužės 18 d., aplankė Lietuvos Respublikos konsulatą Čikagoje, vakare Jaunimo centre savo koncertu sužavėjo pusantro šimto savo tautiečių.

Scenoje girdėjome 6 muzikantų orkestrą, kuris palydėjo dainuojančius ir šokančius artistus. Jie pačiu pirmuoju pasirodymu scenoje „užbūrė” klausytojus, kas Čikagoje labai retai būna. Dainą sekė šokis, šoki – daina ir toje jų pynėje negalėjome atsistebėti grakščiomis šokių figūromis – paskaudo delnai jiems beplojant.

Prašėme tęsti koncertą, bet „Dainavos” menininkų pirmininkas R. Ambrozevičius padėkojo klausytojams už nuoširdumą. Dainininkai ir šokėjai buvo apdovanoti gėlėmis, o svečiai rengėjus apjuosė tautinėmis juostomis. „Dainava” puikiai reprezentavo Lietuvą. Gaila, kad čia niekas nepasirūpino jų koncertu amerikiečių publikai.

Po koncerto vyko pabendraavimas ir Irenos Dirdienės paruoštos vaišės. Kitą dieną ansambliėčiai išskrido į gimtinę vėl prie savo pareigų. *VR*

su pagyrimu baigusi Lietuvos muzikos akademijos dainavimo klasę (prof. Vaclovas Daunoras), savo solinę karjerą pradėjo Vilniaus Operos teatre, kur debiutavo G. Verdi operoje „Rigoletto”. Apsigynusi magistro laipsnį De Paul Universiteto įžymios dainininkės Catherine Malfitano dainavimo klasėje, buvo pakviesta dainuoti Čikagos Lyric operoje.

Gintė Čepinskaitė gimė Kaune profesionalių muzikų šeimoje. Skambinti fortepijonu pradėjo būdama 5 metų. Baigusi Vilniaus M.K. Čiurlionio menų gimnaziją, vėliau Lietuvos muzikos akademiją, tęsė studijas Austrijoje Salzburgo aukštojoje menų mokykloje „Mocarteum”. Grįžusi į Lietuvą apsigynė Magistro ir Menų aspirantūros laipsnius. Pianistė kurį laiką gyveno Čikagoje, įkūrė privačią fortepijono studiją ir dėstė

St. Xavier universitete.

St. Petersburgo koncerte solistė Lijana Kopūstaitė-Pauletti padainavo J.S.Bach, A. Vivaldi, G.Faure, G.Puccini, W.A. Mozart, A.Raudonikio, J.Čechavičiaus, J.Lehar ir J.Strauss kūrinis. Gintė Čepinskaitė ją palydėjo pianinu ir dar paskambino F.Chopin „Polonezas cis-moll”, B. Dvariono „Trys valsai” ir „Skudučių šokis”.

Menininkės buvo palydėtos gausiomis katutėmis ir apdovanotos gėlių puokštėmis. Kultūros būrelio pirm. Angelė Karmienė padėkojo solistei ir pianistei už puikų koncertą ir pakvietė pabendrauti su koncerto dalyviais vyno vaišių metu.

Šiuo koncertu Kultūros būrelis užbaigė sezono veiklą. Ta proga, būrelio narių vardu Roma Mastienė įteikė gėlių puokštę būrelio pirmininkei

(Nukelta į 10 psl.)

CLEVELAND, OH

MALONŪS LIETUVIŲ KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ RĖMĖJAI,

Nuoširdžiai dėkojame Jums už Jūsų dosnią paramą praеityje ir tikimės, kad neatsisakysite ir toliau likti Lietuvių kultūrinių darželių draugijos nariais bei rėmėjais. Tik bendromis pastangomis pajėgsime išlaikyti ir tvarkyti Darželius taip, kad juose tinkamai atsispindėtų mūsų lietuviškas kultūrinis paveldas.

Kaip žinote, Darželių rėmėjų mokestis padengia metines darželių priežiūros išlaidas: darželių sutvarkymą pavasarį, gėles ir jų pasodinimą, medelių ir dekoratyvinių krūmelių apkarpyimą, trąšą ir bendrą viso darželių ploto priežiūrą bei apipavidalinimą. 2010 metais turėjome nenumatytų išlaidų, sutvarkant akmenis prie fontano ir viršutinės aikštės laiptų turėklus. Taip pat būtinai reikėjo pakeisti susidėvėjusias šių turėklų 23 baliustradas. Šios baliustrados yra užsakytos ir bus įrengtos vėliau šią vasarą. Būsime dėkingi už aukas šiam naujam ir labai reikalingam projektui.

Norėdami išreikšti Jums mūsų nuolatinį dėkingumą, **kviečiame Jus į pavasario pabuvojimą prie ežero**, East Park Pavilijone (Dorchester Drive ir East Park St. sankryžoje), sekmadienį, 2011 birželio 5 d., 12 val. popiet. Šis pabuvojimas yra nemokamas visiems 2011 metų Lietuvių kultūrinių darželių draugijos nariams.

Lietuvių kultūrinių darželių nariai galės atnaujinti savo nario mokestį prie įėjimo. Taip pat laukiami visi, kurie norėtų tapti draugijos nariais. Įsirašyti galėsite prie įėjimo.

Buvo užklausimų, kodėl neturime vėliavos stulpo žemutinėje darželių aikštėje, Martin Luther King kelio pusėje. Tokį vėliavos stulpą turime viršutinėje aikštelėje, bet yra siūlymų, kad toks pat stulpas būtų įrengtas ir žemutinėje aikštelėje. Dabar galime pranešti, kad tokio stulpo įrengimas, laikantis Darželių federacijos nurodymų, kainuotų 2,000 dol. ši suma padengtų ir stulpo įrengimo darbus. Prašome Jūsų pasisakyti šiuo klausimu. Tikimės, kad pasimatysime, pasivaišinsime ir visi kartu pasidžiaugsime tikrai gražia ir malonia gamta prie Erie ežero kranto. Atsiveskite savo šeimą, vaikus ir anūkus, kuriems yra įrengta labai graži žaidimų aikštelė.

Lietuvių kultūrinių darželių nariai galės atnaujinti savo nario mokestį prie įėjimo. Taip pat laukiami visi, kurie norėtų tapti draugijos nariais. Iki mielo pasimatymo prie ežero, sekmadienį, birželio 5 d., 12 val. popiet.

Vytas R. Matas, pirmininkas, LKD

ST. PETERSBURG, FL

Pagerbtas altoriaus patarnautojas

Šv. Jono Vianney bažnyčios, St. Pete Beach, 2011 metų geriausio Altoriaus patarnautojo garbė atiteko Arūnui Šumanui.

Balandžio mėn. 10 d., Šv. Judo katedroje, dalyvaujant iš visų St. Petersburgo diecezijos parapijų išrinktiems patarnautojams, Arūnui Šumanui buvo įteiktas vyskupo R.Lynch apdovanojimas „Altar Server Of The Year”, kuriame sakoma”... Your exeptional dedication to the Lord and your Parish is acknowledged with gratitude...”

Jaunasis keturiolikmetis Arūnas mokosi Šv. Jono parapijos mokyklos 8-toje klasėje ir jau penkeri metai kaip patarnauja Šv. Jono bažnyčios mišiose.

Sėkminga Velykinė mugė

Balandžio mėn. 15 d., Lietuvių klubo valdyba surengė velykinę mugę. Viduryje salės sustatyti stalai, ant kurių buvo maisto produktų – žagarėlių, pyragų, tortų, lietuviškų sūrių, papuošalų ir kitokių įvairenybių, pasitiko mugėn atsilankiusius. Kaip jau įprasta, atvykę pirkėjai buvo pavaišinti „Valdybos sriuba”, kuri šiais metais (gavėnios penktadienis) buvo dviejų rūšių – daržovių ir žuvies. Abi labai skanios. Valdyba, džiaugėsi gerai pasisekusia muge, o lankytojai buvo patenkinti apsipirkę gardumynais Velykų šventei.

Balandžio mėn. 12 d. 3:00 val. p.p. Lietuvių klubo salėje Kultūros būrelio iniciatyva **koncertavo solistė Lijana Kopūstaitė-Pauletti ir pianistė Gintė Čepinskaitė-Bistrienė.** Lijana Kopūstaitė-Pauletti,

Kad būtų JAV Kongrese ir Baltųjų rūmų įstaigose kalbama bendru lietuvių, latvių ir estų vardu, 1961 m. buvo sudarytas Bendras Pabaltiečių komitetas (Joint Baltic American Committee) ir pirmininku išrinktas Leonardas Šimutis. Komitetas savo pirmame pasitarime paruošė visų trijų tautų pareiškimą Pabaltijo laisvės reikalu ir įteikė JAV Valstybės sekretoriui Dean Rush. Nuotraukoje dešinėje pirmas ALT'o sekretorius Pijus Grigaitis, vidury ALT'o pirmininkas Leonardas Šimutis ir kiti delegacijos nariai.

VOKIETIJOS PARAMA SIEKIANČI BRANDUOLINIO SAUGUMO REGIONE

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Lietuva tikisi Vokietijos paramos svarbiems tarptautiniams infrastruktūros projektams ir pastangoms užtikrinti, kad atominių elektrinių statybos netoli Lietuvos ir visos Europos Sąjungos sienų planai būtų vykdomi laikantis aukščiausių tarptautinių saugumo standartų.

Tai buvo pabrėžta Lietuvos užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio susitikime gegužės 20 dieną su Vilniuje viešinėčia Vokietijos užsienio reikalų ministerijos valstybės ministre Cornelia Pieper.

A. Ažubalis teigė, kad Lietuva yra labai susirūpinusi Rusijos ir Baltarusijos planais

statyti naujas atominės elektrinės šalia sienos su Lietuva, kurie neatitinka tarptautinių atominės saugos standartų. „Mes už stiprią Europą, kurioje laikomasi taisyklių. Bendrų taisyklių reikia laikytis ir branduolinės saugos srityje, tai padės išvengti nelaimių ir katastrofų“, – pabrėžė ministras.

Susitikime palieštos ir pirmininkavimo Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO), santykių su Baltarusija, kultūrinio bendradarbiavimo temos.

Abi šalys skiria ypatingą dėmesį Lietuvos ir Vokietijos diplomatinių santykių atkūrimo dvidešimtmečiui. Šia proga bus surengta paroda,

skirta Lietuvos diplomatinės atstovybės Vokietijoje istorijai, vyks kiti renginiai.

Susitikime buvo pabrėžta, kad plėtojant dvišalius santykius ir galvojant apie ES ateitį, labai svarbu sudaryti geras sąlygas jaunimo bendravimui, kalbų mokymuisi, svarbu kartu rūpintis Europos vertybių perdavimu jaunajai kartai.

C. Pieper vizito Lietuvoje programoje taip pat numatytas apsilankymas Žydų kultūros ir informacijos centre, Švietimo ir mokslo ministerijoje, dalyvavimas oficialiame Tarptautinių Hanzos dienų atidaryme Kaune ir susitikimas su Kauno miesto savivaldybės atstovais. Lietuva ir Vokietija diplomatinius santykius atkūrė 1991 metų rugpjūčio 28 dieną.

LIETUVOS IR LENKIJOS PASIENYJE – TARP KULTŪRINIO DIALOGO CENTRAS

Vilniuje gegužės 20 dieną užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas ir Lenkijoje veikiančio fondo „Paribiai“ (Pogranicze) atstovė Malgorzata Czyzewska aptarė poeto Česlovo Milošo šimtųjų gimimo metinių proga organizuojamus renginius ir fondo atidaromą tarpkultūrinio dialogo centro veiklą.

M. Czyzewska supažindino viceministrą su fondo „Paribiai“ planais birželio 30 dieną, Lenkijos pirmininkavimo Europos Sąjungai išvakarėse ir Č. Milošo šimtųjų gimimo metų proga, Lietuvos ir Lenkijos pasienyje esančiame Krasnogrūdos miestelyje atidaryti Tarptautinį dialogo centrą. Šis centras bus skirtas kultūrinio dialogo plėtrai įvairių pasaulio šalių paribiuose ir šių dialogų tyrinimui.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

Atvirų durų dienos, Europos dienos proga Lietuvos ambasadoje JAV ir Suomijoje surengtos atvirų durų dienos. Lietuvos ambasadoje Washington, D.C. galėjo apsilankyti visi norintys, o Helsinkyje Lietuvos atstovybės durys šiais metais buvo atvertos tik vaikams.

Lietuvos generalinis konsulas New York ir Lietuvos ambasada Rusijoje kartu su Lietuvos Užsienio reikalų ministerija gegužės mėnesį rengia konsulines misijas į Atlantą (JAV) ir Krasnojarską (Rusiją). Išvažiuojamoji konsulinė misija į JAV Georgia valstijos sostinę Atlantą vyko gegužės 19-20 dienomis. Jos metu Lietuvos piliečiai galėjo pateikti prašymus dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų išdavimo, užsienyje sudarytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje ir Lietuvos piliečių, išvykusių iš Lietuvos ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui, gyvenamosios vietos deklaracijas bei lietuvių kilmės asmenų prašymus dėl Lietuvos pilietybės. Daugiau informacijos apie misiją pateikiama Lietuvos generalinio konsulato New York tinklalapyje <http://ny.mfa.lt>.

Tai trečioji JAV organizuojama konsulinė misija šiais metais. Konsulinės paslaugos jau buvo teikiamos Miami ir Seattle miestuose.

Išvažiuojamoji konsulinė misija į Krasnojarską vyks gegužės 24-25 dienomis. Jos metu Krasnojarske dirbsiantys konsuliniai pareigūnai priims Lietuvos piliečių prašymus dėl pasų keitimo, civilinės būklės pasikeitimų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, Krasnojarsko ir aplinkinėse srityse gyvenančių Rusijos piliečių, tremtinių ir jų palikuonių dokumentus dėl Lietuvos pilietybės. Konsuliniai pareigūnai taip pat ketina susitikti su Rusijos užsienio reikalų ministerijos padalinio Krasnojarske vadove, Krasnojarsko regioninės lietuvių tautinės kultūrinės autonomijos „Lietuva“ pirmininku ir bendruomenės nariais, lietuviškos šeštadieninės mokyklos Krasnojarske mokytojais ir mokiniais. Daugiau informacijos apie misiją pateikiama Lietuvos ambasados Rusijoje tinklalapyje <http://ru.mfa.lt>.

Išvažiuojamąsias misijas organizuoti būtina nuo 2009 metų birželio 29 dienos, kai į Lietuvos pasą papildomai elektroniniu būdu pradėti įrašyti asmens biometriniai duomenys ir pirštų atspaudai. Konsuliniai pareigūnai vyksta į tuos regionus, kur yra didelės lietuvių bendruomenės ir nėra Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos.

Kaip Lietuva gyvens po 20 metų, apibrėžta pažangos strategijoje. Premjeras teigia, kad ši strategija padės spręsti ir šiandienines problemas. Ekspertai baiminasi, kad kasdienių problemų sprendimas gali būti toli nuo to kas užfiksuota strategijoje, praneša LTV „Panorama“. Strategijos „Lietuva 2030-ieji“ tikslai ambicingi – per dvidešimt metų pasiekti, kad šalis taptų atvira, nebijančia konkurencijos, kūrybinga, pažangia. Tačiau jos įgyvendintojams tik ambicijų nepakaks. Naujausi gyventojų surašymo duomenys grūmoja apie smarkiai mažėjantį gyventojų skaičių, emigraciją. Jungtinės Tautos prognozuoja, kad 2030-aisiais Lietuvoje gyvens mažiau nei 3 milijonai, 2050-aisiais – 2,7 mln., o pagal labiausiai pesimistinį scenarijų – 2,2 mln. gyventojų. Strategiją rengė Valstybės pažangos taryba, į kurią susibūrė verslo, kultūros, meno, mokslo veikėjai, politikai. Joje numatyta, pavyzdžiui, kad po 20 metų Lietuvoje laimės indeksas bus ne žemesnis nei 10 vieta Europos Sąjungoje. Dabar Lietuvoje laimingas jaučiasi tik kas ketvirtas gyventojas. Dar viena prognozė – bent vienas Lietuvos universitetas pateks tarp 300 pasaulio geriausiųjų.

Lietuvos Vyriausybė nusprendė skirti 4 mln. 363 tūkst. litų Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimui – įvairių bažnyčių bei vienuolynų remontui ir tvarkymui. Premjeras Andrius Kubilius ir kultūros ministras Arūnas Gelūnas teigia, kad tai – ne tik parama bažnyčioms, bet ir investicija, skatinanti turizmą.

Vyriausybei patvirtinus finansavimą už 1 mln. 41 tūkst. litų šiemet planuojama sutvarkyti Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblio vienuolyno pastato stogą, už 851 tūkst. litų – užbaigti Žemaičių Kalvarijos bazilikos bokštų tvarkymo darbus. Už 600 tūkst. litų šiemet turėtų būti atlikti sostinės Šv. Teresės bažnyčios, Aušros Vartų koplyčios ir galerijos išorės remonto, restauravimo darbai.

ELTA, LRV, LR URM

LENKIJOS LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE TRŪKSTA VADOVĖLIŲ

Lenkijos švietimo ministerija planuoja tautinių mažumų mokykloms vadovėlius rengti elektronine versija. Lenkijos lietuviškų mokyklų mokytojai nepritaria tokiems užmojams ir sako, kad jau dabar kai kurių klasių išvis neturi jokių vadovėlių lietuvių kalba, pranešė LTV „Panorama“.

Lenkijos švietimo ministerija skelbia, kad leidžiant tautinių mažumų mokykloms vadovėlius kitąmet bus elektroniniai vadovėliai. Taip būtų sumažintos leidybos išlaidos.

Lietuvių gyvenamose žemėse – Punske ir Seinuose – dirbantys pedagogai ir bendruomenės atstovai tam nepritaria. Anot jų, mokyklose net nėra tiek kompiuterių, kad vaikai elektroniniu vadovėliu galėtų naudotis.

„Knyga turi savo vertę. Mes visgi esame moderniai įrengta mokykla, bet sąly-

gu, kad pamokos metu kiekvienas moksleivis galėtų laisvai naudotis tokiu vadovėliu, mes paprasčiausiai neturime“, – „Panoramai“ sakė Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjaus direktorė Irena Marcinkevičienė.

Pasak Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkės, mokytojos Irenos Gasperavičiūtės, pastaraisiais metais apskritai lietuviškų vadovėlių leidyba stringa. Neskiriant lėšų, trūksta Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuvių kalbos vadovėlių. „Šiais metais antra gimnazijos klasė išvis lietuvių kalbos vadovėlio neturi. Nuo ateinančių metų trečia gimnazijos klasė visai neturės vadovėlių. Ta problema yra ir su mažiukais“, – tvirtino I. Gasperavičiūtė.

Punske ir Seinuose lietuvių kalba mokosi apie 700 mokleivių.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LIETUVOS GABRĖJŲ KONGRESAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

KULTŪROS KRONIKA

„Dirvos” redakciją pasiekė žinia, kad Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos prarastame literatūriniame konkurse „Tūkstantis metų Lietuvai” premijuotas romanas „Liepų medaus nebus”, kurį sukūrė rašytoja Violeta Židonytė, jau išleistas. Spausdino AB „Aušra” Kaune. Tiražas 1,000 egzempliorių.

„Nakties vigilija”, būdėjimas prie Kristaus kapo, Sergėj Rachmaninov šedevras, buvo atliktas balandžio 2 d. Kongreso rūmuose, Vilniuje. „Nakties vigilija” sukurta 1916 m., bręstant Rusijos revoliucijai, stiprėjant katastrofos nuojautai. Šis kūrinys siejamas su Velykomis. **Kūrinys vadina-**

mas kompozitoriaus chorinės muzikos viršūne. Jame viskas – kančia, laukimas, viltis ir prisikėlimo džiaugsmas – rusų, graikų, ukrainiečių ortodoksų giesmės. Dirigentas Gintaras Rinkevičius seniai svajojo atlikti šį kūrinį, su kuriuo susipažino studijuodamas Sankt Peterburg konservatorijoje. Tuo metu religiniai kūriniai nebuvo pageidaujami. Kūrinys *a capella* – be orkestro pritarimo. Sunkus, pavojingas riešutas atlikėjams. Maestro tik dabar ryžosi jį pateikti Vilniaus visuomenei. „Nakties vigilijai” jis sutelkė du choras – Kauno valstybinį (Bingelio) ir Lietuvos Operos chorą ir solistus – Jovitą Vaškevičiūtę ir Algirdą Janutą. „Su simfoniniu orkestru ne kartą teko atlikti mišias, oratorijas, kantatas, operas ir dirbti su choriais nėra naujiena. Tačiau *a capella* kūrinys, kurį sudaro 15 skirtingų dalių – ištis nelengvas uždavinys”, – pripažino maestro. Kūrinys Lietuvos kultūros istorijoje buvo pirmą kartą atliktas.

Vilniaus festivalyje šią vasarą bus septyni koncertai. Lietuvos filharmonijoje ir Operos ir baletų teatre skambės lietuvių ir užsienio kompozitorių kūriniai. Festivalis baigsis birželio 14 d. Jis pradėtas Vytauto Bacevičiaus „Elektrinė poema” simfoniniam orkestrui. Vykintas Baltakas, Vokietijoje gyvenantis kamerinės muzikos atlikėjas, sukūrė opusą violončelei ir fortepijonui, kurį jis pats atliks. Koncertuos Bruno Canino, italų muzikas ir kiti muzikai. Festivalis bus baigtas su Vidmanto Bartulio „Requiem”, paminint Gedulo ir vilties dieną. Šis „Requiem” pirmą kartą bus atliktas Operos ir baletų teatro scenoje. Kompozitorius rengia teatralizuotą, dar neregėtą jo pristatymą. Vilniaus festivaliui vadovauja Lietuvos Operos ir baletų generalinis direktorius Gintautas Kėvišas.

Sedos bažnyčios palėpėje pamačiusi žurnalistė Liudvika Pociūnienė XIX amžiaus pabaigoje sukurtas Kryžiaus kelio stotis, pasirūpino, kad tai būtų atgabenta į Vilnių. Lėšų jiems restauruoti skyrė „PKN Orlen Lietuva” įmonė. Trylika jų restauravo septyni Vilniaus Prano Gudyno restauravimo specialistai. Keturioliktojo paveikslų ciklo neišliko, todėl jis buvo nutapytas naujas. Iki šiol manyta, kad kelio stočių autorius yra dail. Kazys Varnelis, o greičiausiai jo tėvas dievdirbys. Personažai originalūs, išpūdinėti. Vertingos meniškos Sedos stacijų stotys vadinamos „Žemaitijos mokyklos” fenomenu.

Jubiliejinė „Vargonų vasara” šįmet kviečia į Nidą – lygiai prieš dešimtmetį Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje įvyko pirmasis tarptautinis festivalis „Vargonų vasara”. Jis tarsi perėmė tradiciją iš Lietuvos nacionalinės filharmonijos ligi tol organizuotų vargonų muzikos švenčių. Šiomet „Vargonų vasara” jau dešimtą kartą poilsiautojus pakvies į jaukius vargonų muzikos vakarus Nidoje: šeštadieniais nuo gegužės 28 iki liepos 2 dienos čia koncertuos Lietuvos, Italijos ir Ukrainos vargonininkai.

Minint 100-ąsias Lietuvos radijo solistės Beatričės Grincevičiūtės gimimo metines, Ilguvos dvarą papuošė stogastulpis dainininkei atminti. Sūduvos krašto lakštingala vadintos solistės repertuare – apie tūkstantį Lietuvos ir užsienio kompozitorių kūrinių, praneša LTV. Tautodailininko Andriaus Bieliuko sukurtas stogastulpis B. Grincevičiūtei pastatytas buvusiam Ilguvos dvare. Pirmasis B. Grincevičiūtės koncertas – Kauno radijuje 1937-aisiais, vėliau – pripažinimą atnešęs rečitalis Kauno konservatorijoje. Trylika metų ji dirbo soliste Lietuvos radijuje, mokė vaikus, kurie ją vadindavo muzikos tetule, ir koncertavo. B. Grincevičiūtei kompozitorius Balys Dvarionas skyrė garsiąją „Žvaigždutę”.

XVI–XVIII a. Nesvyžiaus pilis Baltarusijoje rengiasi oficialiam atidarymui – pirmieji lankytojai galės aplankyti pilį jau šių metų liepos pradžioje, suformavus muziejinę ekspoziciją. Nesvyžiaus pilį įkūrė Radvila Našlaitėlis 1583 metais. Vyriausiuoju pilies architektu tapo italų meistras Bernardonis. Pagal to laiko projektą, pilis buvo stačiakampė, apsupta žemės pylimais su gynybiniais įtvirtinimais ir bokštais.

Po Puccini „Toscos” operos spektaklio Čikagos Lyric operoje, kurioje Violeta Urmana dainavo Toscos partiją, ją persirengimo kambaryje pasveikino Vytautas Radžius, Dalia Sokienė, Raimundas Seinauskas, (toliau stovi V. Urmanos vyras) ir Lietuvos muzikos akademijoje mokslo draugas Ričardas Sokas.

LIETUVĖ ŽIBĖJO SUPEIKTOJE OPEROJE

Sudainavusi Toską New York „Metropolitan Opera” scenoje Violeta Urmana jautėsi lyg išlaikiusi egzaminą – mat netradicinis operos pastatymas pernai sulaukė nuožmaus nuosprendžio.

Nors žiūrovai ir kritikai pašiepė netradicinės „Toskos” New York režisierių, joje dainavę atlikėjai V. Urmana ir S. Licitra išgirdo tik „bravo”.

V. Urmana debiutavo New York prieš metus pastatytoje Giacomo Puccini operoje „Toska”.

Skirtingai nei spektaklis, lietuvių publiką sužavėjo – salė mūsų šalies sopranui plojo atsistojusi.

„Kaip sako mano mama: nors ir nežmoniškai, kad tik kitoniškai”, – po neįprasto „Toskos” spektaklio šypsojosi V. Urmana jai skirtame grimo kambarėlyje viename garsiausių pasaulio operos teatrų.

„Metropolitan Opera” nepabūgo surizikuoti ir pristatyti modernesnę populiariosios G. Puccini operos versiją. Tačiau tai New York tapo kone skandalu.

Po premjeros prabėgus metams iškilinga salė, kurioje telpa 3800 klausytojų, vėl buvo pilna.

Išrankioji publika, sulaukusi kvapą, stebėjo nepakartojamą meilės ir pavydo dramą, vėl aptarinėjo keistokus režisūros ir scenografijos sprendimus.

Bet ji negailėjo šūksnių „bravo” solistei iš Lietuvos ir Toskos mylimojo Kavaradosi vaidmenį atlikusiam Italijos tenorui Salvatore Licitrai.

Nesilaikė G. Puccini nurodymų

„Gal ši „Toska” nėra labai graži akiai, nes scenografija tikrai šiaip sau, bet man svarbiausia kiek įmanoma geriau sudainuoti savo partiją ir su-

teikti operai tikroviškumo.

Žinant stresą, kurį patyriau dėl to, kad nebuvo nė vienos repetacijos pagrindinėje scenoje, viskas praėjo labai gerai”, – „Lietuvos rytui” sakė 49 metų V. Urmana.

Ši operos interpretacija niekuo nepriminė režisieriaus Franco Zeffirelli pastatymo, kurį „Metropolitan Opera” rodė nuo 1985-ųjų. Perdaryti mėgstamą G. Puccini operą amerikiečiai patikėjo režisieriui iš Šveicarijos Lucai Bondy ir Prancūzijos scenografui Richard’ui Peduzzi.

Po premjeros praėjusį pavasarį pasirodė scenoje jie sulaukė griausmingo protesto. Būbavimas iš balkonų buvo toks nevaldomas, kad netrukus teko nuleisti uždangą ir taip baigti šią nepasitenkinimo dramą.

New York operos žinovai rūstavo dėl tamsių kostiumų ir tuščių sienų, o labiausiai dėl to, kad kūrėjai išdrįso pakeisti kai kuriuos kompozitoriaus nurodymus, taikytus daugiau nei šimtą metų.

„Nieko neturiu prieš naują požiūrį į senus dalykus, bet viskas turi būti daroma su pagarba genijui.

G. Puccini operoje viskas labai tiksliai parašyta. Pavyzdžiui, per tam tikrą akordą Toska pastato vieną žvakę prie nužudyto Skarpijo, tada antrą. Šioje „Toskoje” jokių žvakių nėra. Ir kitų detalių neliko”, – pasakojo V. Urmana.

Laipiojo ir badė akis

Vilkėdama sukneles ilgais šleifais V. Urmanos Toska turėjo lipti ant aukštai pastatyto lango ir vaidinti, kad nori per jį iššokti. Užbėgusi siaurais laiptais ji badė akis nutapytai Marijai Magdalietei, o Skarpiją nudūrė gulėdama ant raudonos sofos.

Visos šios scenos tradiciš-

kai – visai kitokios, todėl ne vienas operos žinovas pasijuto kone įžeistas.

„Viskas padaryta taip, kad tik būtų išvengta tradicinės „Toskos”, – sutiko V. Urmana. – Tačiau šiame pastatyme nėra kažin ko visiškai nežemiško.”

Kai kurie kritikai tiesiai šviesiai pareiškė viltį, kad „Metropolitan Opera” kuo greičiau pašalintų šią esą nevykusią „Toską” iš repertuaro.

Tačiau to neįvyko, o prieš repeticijas su naujais atlikėjais režisierius pabrėžė, kad nebus jokių pakeitimų.

„Režisieriaus asistentė man iš karto pasakė, kad viską turime daryti taip pat”, – pasakojo V. Urmana.

Gegužę dainavo Ariadnę

„Metropolitan Opera” pastaruoju metu dažnai kviečia Lietuvos operos žvaigždę. Iki balandžio vidurio čia ji dainavo „Toskoje”, o gegužę laukė trys pasirodymai Richard Strauss operoje „Ariadnė Nakse”.

2005-aisiais V. Urmana debiutavo legendiniame New York teatre būtent Ariadnės vaidmeniu. Tuomet jai buvo sunku patikėti, kad mergaitė iš Jūrės miestelio prie Kazlų Rūdos stovi „Metropolitan Opera” scenoje.

Dar būdama V. Urmana-vičiūtė Kauno Juozo Gruodžio aukštesniojoje muzikos mokykloje apie šį teatrą ji sužinojo perskačiusi lenkiškai parašytus buvusio „Metropolitan Opera” vadovo Rudolph Bingo memuarus.

„Tuo metu pati dar net nesimokiau dainavimo, bet tą knygą tiesiog praričiau. Žavėjaisi tiek savo dievinamomis Rosa Ponselle, Maria Callas, tiek teatro atmosfera.

Kartais tai sapnuodavau.

(Nukelta į 10 psl.)

(Atkelta iš 7 psl.)

Sekminga...

A. Karnienei už jos vadovavi-
mą Klubo kultūrinėje.

Atšvęstas kun. dr. M. Čyvo jubiliejus

2011m., balandžio mėn.
29., virš šimto žmonių, susi-
rinkę į Lietuvos klubo salę, pa-
gerbė kunigą dr. Matą Čyva jo
95-to gimtadienio ir 70-metų
kunigystės Jubiliejaus proga.
Jubiliatas, kuriam šis pager-
bimas buvo tikra staigmena,
buvo pasitiktas prie klubo
durų, apdovanotas baltų rožių
puokšte ir susirinkusiems svei-
kinant jį plojimu, palydėtas į
svečių stalo garbingą vietą, kur
jo laukė iš toliau atvykę šeimos
nariai. Vakarienės iškilmės ati-
daręs Šv. Kazimiero Misijos
komiteto pirmininkas Vilius
Juška, pasveikino Jubiliatą ir
toliau vakaro programą vesti
pakvietė komiteto narę Aldoną
Čėsnaite.

Pakviestas Šv. Kazimiero
Misijos vadovas, kan. Ber-
nardas Talaišis savo kalboje
dėkojo kun. Matui už visoke-
riopą pagalbą Misiijoje ypatin-
gai gelbstint jį anglų kalboje.
Danutė Miselienė, kun. Čyvo
brolio duktė, sveikino dėdę,
iškeldama jo kaip globėjo ir
ramsčio reikšmę jų šeimai.
Lietuvių klubo pirmininkė
Vida Meiluvienė sveikino ir
įteikė specialiai šiai progai
pagamintą menišką dovaną.
Aldona Čėsnaite nupasako-
jo jubilato gyvenimo kelią.
Kultūros būrelio pirmininkė
A.Karnienė savo kalboje su-
minėjo, kad kun. Čyvas yra
mums visiems pavyzdys, nes
apart jo, einančio kunigo par-
eigas, jį randame visur – Klubo
ir įvairių organizacijų susirin-
kimuose, suvažiavimuose kur
išklausome jo prasmingas ir
susikaupti skatinančias invo-
kacijas. Jo malonus, išmin-
tingas, kartais su jumoru nu-
spalvintas žodis yra laukiama
atgaiva mums visiems.

Lietuvos Dukterų sky-
riaus vardu sveikino Alvita
Kerbelienė, padėklamuodama
eilėraščių. Pensininkų klubo
vardu gražiomis eilėmis pa-
sveikino Laimutė Aloverado.
Pabaigai, prie mikrofono pa-
kviestas sukaktuvininkas, pa-
pasakojo įdomių momentų iš
savo gyvenimo.

Pakėlus šampano taures,
nuoširdžiai nuskambėjo da-
lyvių sugiedotas sukaktuvi-
ninkui linkėjimas ilgiausių,
laimingų ir sveikiausių metų.

1941 m. sausio mėn. 26 d.,
dėl sovietinės okupacijos ir
persekiojimo pavojų, specialiu
leidimu, kartu su devyniais
diakonais gauna kunigystės
šventinimus, o studijas užbai-
gia jau už seminarijos ribų.
Darbavęsis keletą metų Kauno

Šv. Kryžiaus (Karmelitų) pa-
rapijoje, 1944 m. paskiriamas
arkivyskupo Juozo Skvirecko
asmeniniu sekretoriumi ir ka-
pelionu. Dėl artėjančių karo
veiksmų, pasitraukia kartu su
arkivyskupu į Austriją ir vėliau
į Romą. Čia tęsia Lietuvoje
pradėtas Bažnytinės teisės
studijas ir 1947 m. apgina di-
sertaciją ir gauna Bažnytinės
teisės daktaro laipsnį. Tais
pačiais metais paskiriamas Šv.
Kazimiero Kolegijos klierikų
prefektu.

1949 m. atvyksta į JAV
ir 1963 m. paskiriamas Šv.
Jurgio Albany, N.Y. parapijos
klebonu. Po 25-kių metų kle-
bonavimo, 1988m. persikelia
užtarnautam poilsiui gyventi į
St. Pete Beach, kur jau anks-
čiau buvo apsigyvenęs jo bro-
lis Juozas. Nuo tada įsijungia
į Šv. Kazimiero Misijos veiklą
ir čia gyvenančių lietuvių
sielovadą.

Programai pasibaigus, sve-
čiai vaišinosi vakariene ir
sudainavo kelias kun. Čyvo
mėgiamas dainas.

Motinos diena

Pagal lietuvišką tradiciją,
pirmąjį gegužės sekmadienį,
„Saulutės” lituanistinė moky-
kla paminėjo Motinos dieną.
Mokytoja Rasa Kay subūrė
mažuosius „Saulutės” moki-
nukus į sceną, kur, pasidalinę
po tris, jie deklamavo eilėraš-
čius skirtus mamytėms. Po
eilėraščių, visi mokiniai dar
pašoko šoki, lydimi įrašytos
motinai skirtos dainos. Klubo
pirmininkė padėkojo progra-
mos atlikėjams, o publika
apdovanojo juos plojimais.

Velykų pietūs

Gražiai baltomis lelijomis
dekoruoti stalai ir ant stalų
išdėstyti šalti užkandžiai pasi-
tiko 100 Velykų pietuose daly-
vaujančius svečius. Pravedus
margučių „muštynes”, paaiš-
kėjo, kad stipriausią margutį
šiais metais turėjo Mečys
Šilkaitis. Gražiausių margu-
čių konkursą laimėjo: pirmą
vietą Birutė Kasperavičienė,
antrą – Ada Vodopalaite, trečią
Angelė Straukienė. Po karštos
vakarienės ir kiekvienam daly-
viui atskirai iškeptos velykinės
babkutės vaišių, svečiai dar
ilgai bendravo ir šnekučiavosi.

Lietuvių žinios, Nr.418.

ARGENTINA

Lietuviška radijo valandėlė
Ecos de Lithuania informuoja,
kad gegužės 8 d. prasidėjo
naujas sezonas. Vienintelė lie-
tuviška radijo valandėlė visoje
Pietų Amerikoje transliuos
gyvai pirmadieniais nuo 1 iki
3 v. nakties Lietuvos laikui.

Klausytojai gali klausyti
gyvai per mūsų interneto
svetainę www.ecosdelituania.com.ar

Ecos de Lithuania inf.

Veikliosios Lietuvių Tautinės Sąjungos narės Čikagoje – Jūratė Variakojienė, Sigutė Žemaitienė, Irena Degutienė ir Bronė Mikulienė, kurios praėjusią vasarą surengė šaunią gegužinę Ateitininkų sode, daugelis vėl klausiamo, kada jos surengs gegužinę ir šią vasarą.

NUŽUDYTO KUNIGO PAVOGTI KŪRINIAI JAV AKADEMIJOS STUDIJŲ PROGRAMOJE

Į Lietuvą sugrįžta po įvai-
rias šalis išbarstyta nužudyto
kunigo Ričardo Mikutavičiaus
kolekcija – Latvijos sostinėje
rasta antikvarinė vaza.

Brangią paausutą vazą
iš pagrobtos R.Mikutavičiaus
kolekcijos pareigūnai Rygoje
aptiko per tarptautinę opera-
ciją. „Iš pirmo žvilgsnio vaza
nėra sugadinta. Ar jos būklė
ir vertė pakito nuo to laiko,
kai buvo pagrobta, įvertins
ekspertai”, – sakė Lietuvos
kriminalinės policijos biuro
viršininkas Algirdas Matonis.

Pareigūnai aiškinasi, kam
ir kas pardavė šią vertybę.
Įtariamieji kol kas nesulaikyti.

Dalies kūrinų nerado

Lietuvos pareigūnams jau
pavyko surasti didžiausią ir
vertingiausią iš kunigo pagrob-
tos meno kūrinų kolekcijos da-
lį. „Kunigo R.Mikutavičiaus
žudikai ir kolekcijos pagrobė-
jai jau nuteisti, tačiau vis dar
aiškinamės, kas už ko stovėjo,
kur keliavo meno kūriniai”, –
aiškino A.Matonis.

Daugiausia meno kūrinų
buvo rasta per 2008 metais kri-
minalistų surengtą operaciją.

Agentas apsimetė pirkėju

Praėjus dešimtmečiui nuo
kunigo R.Mikutavičiaus nu-
žudymo per kratas Vilniuje
ir Kaune pareigūnai aptiko
devynis R.Mikutavičiaus ko-
lekcijos paveikslus, kurių vertė
sieki 700 tūkstančių litų.

Tarp jų – XVI amžiaus ita-
lų dailininko Paolo Veronese
„Mirusio Kristaus aprau-
dojimas”, nežinomo XVIII
amžiaus Lietuvos dailininko
„Nežinomos moters portretas”,
to paties amžiaus dailininko
Johanno Conrado Seekatzo
„Kristus su mokiniais”.

Paveikslus buvo planuoja-
ma gabenti į Rusiją, Lenkiją
ir Vokietiją. Demaskuoti nusi-

kaltėlius tuomet padėjo pirkėju
apsimetęs policijos agentas,
o pinigų, reikalingų paveiks-
lams pirkti, skyrė Vyriausybė.
Operacijai prirėikė 250 tūks-
tančių litų.

Pirkėju apsimetęs slaptas
policijos agentas iš pradžių
nupirko vieną paveikslą iš
R.Mikutavičiaus kolekcijos
„Nežinomos moters portre-
tas”. Po to įsigijo dar tris:
„Kristus su marškiniais”,
„Apleista pilis prie upės” ir
„Kristaus apraudojimas”.
Pasitikėjimą įgavęs agentas
pradėjo tartis dėl likusios
kolekcijos pirkimo. Taip pa-
vyko sužinoti, kur slepiami
kiti kūriniai.

Surengė pavyzdinę operaciją

Ši operacija buvo 2001
metais pradėto darbo tęsinys.

Tąkart, bendradarbiaudami
su Vokietijos agentais, parei-
gūnai sulaukė Kauno nusikals-
tamo pasaulio šulus Vidmantą
Gudzinską, pravarde Guzas, ir

LIETUVĖ ŽIBĖJO...

(Atkelta iš 9 psl.)

Bet niekada aiškiai neiši-
vaizdavau, kad ateityje pati
dainuosiu, o juolab čia”, – pri-
sipažino V.Urmana.

Solistė nesivaiko pagyrų

„Lietuvos sopranas sukū-
rė savitą Ariadnę”, – tokiais
žodžiais savo susižavėjimą
V.Urmanos pasirodymu prieš
šešerius metus išreiškė dien-
raštis *The New York Times*,
pirmą kartą klausęs lietuvis
balso.

„Tą laikraštį visi Amerikos
lietuviai kaip vėliavą nešiojo,
– šypsojosi V.Urmana. – Tai
linksmas, puikiai pastatytas
spektaklis. Niekada vėliau
geresnės „Ariadnės Nakse”
nemačiau. Bus smagu vėl
jame pasirodyti.”

V.Urmana mielai imasi

Virginijų Silvestravičių.

Jie pirkėju apsimetusiam
Didžiosios Britanijos slap-
tųjų tarnybų agentui už 200
tūkstančių JAV dolerių bandė
parduoti vieną vertingiausių
R.Mikutavičiaus paveikslų
„Priemiesčio peizažas”.

Nusikaltėlių autoritetų su-
laikymo dieną šis paveikslas
buvo rastas kunigo nužudymo
užsakovo Vlodo Belecko buvu-
sios žmonos Onos Daujotienės
namuose. Pas ją aptikti dar du
paveikslai, pavogti iš kolek-
cininko Gedimino Damalako
namų.

Nors visi įtariamieji buvo
sulaikyti su įkalčiais, vėliau
teismas juos nuteisė tik sim-
bolinėmis bausmėmis.

Bet kriminalistų operacija
buvo pripažinta pavyzdine
tarptautine operacija ir įtraukta
į JAV federalinio tyrimų biuro
akademijos kursantų studijų
programą. Amerikiečiai šį
tyrimą pateikė kaip gero tarp-
tautinio bendradarbiavimo
pavyzdį. *lrytas.lt*

senesnių operų pastatymų ir
nesivaiko premjerų. Tiesa,
pernai New York ji pirmą
kartą įkūnijo Odabelą, kai šio
teatro istorijoje debiutavo le-
gendinis dirigentas Riccardo
Muti Giuseppe Verdi opereje
„Atila”.

Šiemet tokių skambių
premjerų V.Urmanos reper-
tuare nėra.

„Po tokių pasirodymų
būna daug atsiliepimų, pa-
gyrų, bet man visa tai jau
neįdomu, – prisipažino so-
listė. – Šiais laikais niekada
nežinau, kas režisieriui šaus
į galvą.

Būna tokių interpretacijų,
kad neskanu, todėl man ge-
riau, kai opera jau pastatyta,
– aš pasižiūriu įrašą ir pasa-
kau, ar noriu ten dainuoti.”

*Rita Stankevičiūtė, „Lietuvos
rytas”*

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 30 d., pirmadienį, 8:30 v.r. – Mirusiųjų prisiminimo (Memorial Day) apeigos, Šv. Kazimiero parapijos aikštėje vėliavų pakėlimas prie paminklo už žuvusius karius. 9:00 val. vyks šv. Mišios. Po šv. Mišių kavinėje pusryčiai, rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas. **Globoja Šv. Kazimiero parapija.**

BIRŽELIO 5 d., sekmadienį, 12:00 v.p.p. Lietuvių kultūros darželių pavasario pabuvojimas, East Park paviljonas, - Dorchester Dr. ir East Park sankryžoje.

BIRŽELIO 12 d., sekmadienį – Baisiojo birželio minėjimas Šv. Kazimiero parapijos patalpose 2:00 val.p.p. Ekumeninės pamaldos bažnyčioje už Sovietų režimo žuvusius ir nuken-tėjusius lietuvius, latvius ir estus. Po pamaldų bus trumpas paminėjimas ir kavutė parapijos kavinėje. **Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.**

PRISIMENANT

A.A. KUN. ARVYDĄ PETRĄ ŽYGĄ

2011 metų gegužės 7 dieną, Saint Louis (JAV) ligoninėje po sunkios ligos mirė kunigas Arvydas Petras Žygas, priklausęs Kauno arkivyskupijai. Kunigas Arvydas Petras Žygas gimė 1958 metų birželio 6 dieną Čikagoje. Jo tėvai emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas Antrojo pasaulinio karo pabaigoje. Nuo pat mažens Arvydas buvo auklėjamas lietuviybės dvasia, lankė Cicero Šv. Antano Paduviečio mokyklą. 1981 metais Čikagos Illinois universitete Arvydas Žygas įgijo antropologijos ir chemijos mokslų bakalauro laipsnį, o 1983 metais biochemijos magistro laipsnį su medicininės antropologijos specializacija. 1988 metais tame pačiame universitete jis gavo filosofijos daktaro laipsnį. 1989-1993 metais vadovavo VDU antropologijos katedrai ir buvo VDU studentų dekanu. 1993 metais už indėlį į at-sikuriančios nepriklausomos Lietuvos kultūrą jam buvo suteikta S. Šalkauskio vardo premija. 1996-2000 metais, studijuodamas seminarijoje, jis taip pat išitraukė ir į būsimų kunigų sielovadinį ugdy-mą. 1996-1999 metais jis taip pat studijavo ir Merryville instituto Teologijos fakultete Birminghame (Didžioji Britanija), ten siekdamas teologijos magistro laipsnio. Šias studijas jis baigė ir magistro laipsnį gavo

Vytauto Didžiojo universitete. 2000 metų birželio 29 dieną Arvydas Petras Žygas priėmė kunigo šventimus ir buvo paskirtas Kauno arkikatedros bazilikos vikaru.

2000-2006 metais ėjo Kauno medicinos universite-to kapeliono pareigas ir buvo vizituojančiu antropologijos profesoriumi tame pačiam universitete, Kauno psichiatrijos ligoninės kapelionu, patarnavo seserims kazimierietėms Pažaislyje ir seserims kotrynietėms Kaune.

2006-2007 metais jis dirbo vikaru Čikagos Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje. 2007 metų rugpjūčio mėnesį pasiprašė atleidžiamas iš parapijos ir toliau tęsė studijas, patarnaudamas kaip kapelionas Vargdienių seserims Putname. Paskutinius mėnesius, jau sunkiai sirgdamas, praleido Saint Louis klinikoje.

Kunigas Arvydas Petras Žygas skubėjo daryti gera, negailėdamas savęs. Jo niekada niekas nematė supykusio, at-sikertančio kad ir į šiurkštesnį žodį. Jis jautėsi pašauktas tarnauti - Dievui, savo mylimai Tėvynei, visiems žmonėms, kuriuos Viešpats siuntė į jo kelią. Nežiūrėdamas mokslo laipsnių ir titulų, save jis laikė paprastu žmogumi.

Tegul gerasis Viešpats iš-tikimam savo tarnui suteikia amžiną atilsį!

PASTABOS IR NUOMONĖS

DEVIL’S EYE

Š.m. gegužės 14 d. įvyko antrasis pristatymas Algio Rukšėno knygos, parašytos anglų kalba, „Devil’s Eye”. Šis pristatymas vyko lietuvių kalba. Jis buvo skirtas lietuviškai kalbančiais publi-kai. Jo rengėjai: Akademinis skautų sąjūdis, Clevelando skyrius. Pirmasis pristatymas buvo surengtas š.m. sausio 22 d. Clevelando Lietuvių Bendruomenės skyriaus anglų kalba, tačiau kalbantys abiem kalbom, atrodo, at-vyko į abu. Nors pristatymo vieta abiem atvejais buvo ta pati, skelbimuose ji buvo nurodyta skirtingai: gegu-žės mėn. pristatymas vyko „Gintaro” restorane, o sausio mėn. Lithuanian-American Club (Restaurant). Kodėl?

Pristatymas prasidėjo vienuolikos minučių pavėlavimu, kurio priežastį nurodė Mylita Nasvytienė pristatymo įžangoje kalbė-dama apie vakaro progra-mą. Keturiasdešimt devynias minutes trukęs pristatymas būtų buvęs trumpesnis, jei būtų pasistengta išvengti kai kurių kalbėtojų banalių ir beprasmiškų smulkme-nų. Pristatymo metu ištrau-kas iš knygos anglų kalba skaitė pats autorius Algis Rukšėnas, o lietuvių kalba dr. Jolita Kavaliūnaitė ir Rasa Taraškienė. Tai buvo maloni atgaiva, nuo kitais atžvilgiais nelabai sėkmingos vakaro eigos.

Knygos autoriaus Algio Rukšėno literatūriniai suge-bėjimai išryškėjo jam dar bū-nant studentu, rašant straips-nius įvairiomis temomis. Šie sugebėjimai pilniau atsisklei-

dė jo knygoje „Day of Shame” (išleistoje 1973 metais) apie Simo Kudirkos pagrobimą, kančias ir pergyvenimus 1970 metais. Autorius pasirodė turįs ir jumoro jausmą kny-goje „Is That You Laughing, Comrade?” (1986).

Iš „Devil’s Eye” viršelio aiškėja, kad tai yra novelė. Pagal autorių, ši novelė savo pradžią turėjo 1986 m., nors dėl įvairių kitų išsipareigo-jimų, dažnai gulėdavo ant lentynos. Atrodo, kad rašymo metu knygos tema keitėsi, kol buvo pasiektas užsibrėž-tas tikslas. Autorius taip pat atkreipė dėmesį į kai kurių knygos veikėjų panašumus į Col. Oliver North ir Osama bin Laden. Atsitiktinumas ar išankstinis išspėjimas? Įdomu, kad autorius prisipažino, jog knygoje vystoma tema dar nėra užbaigta, ateityje gali-mas jos tęsinys. Kada? Ar dar už 25 metų? Tačiau yra aišku, kad Algis Rukšėnas, savo literatūriniais sugebėjimais, įrodė, kad jam yra prieinami platūs literatūros sluoksniai. Po rimtesnių knygoje vysto-mos temos nagrinėjimų, auto-rius, geroje nuotaikoje, kvie-tė susirinkusius nusipirkti jo knygą, kurią jis pasirašys, tuo papildant jo pensijos paja-mas. Po pristatymo, kuriame dalyvavo daugiau nei 75 as-menys, vyko pabendravimas, pasidalinimas nuomonėmis, besigardžiuojant vynu ir užkandžiais. Pagirtina, kad Cleveland, Ohio Akademinis skautų sąjūdis pasirinko bū-tent šį renginį vietoj tų, kurie tarnauja tik rengėjų savigar-bos glostymui.

Algirdas V. Matulionis

LAIKAS PERIMTI VISĄ KRAITĮ

Nuo senų senovės tėvai savo dukrelei krauna kraitį. Ištekėdama dukrelė gauna kraitį ir tėvų žemę, namus ir visą kitą turtą, jei yra vienturtė duktė. Tokie yra įsisenėję papročiai per amžių amžius ir virto lig įstatymas. Kad vienturtė dukra paveldi viską ką jos tėvai turėjo, o dukra išsipareigoja globoti savo tėvus per visą jų gyve-nimą. Tą paveldėtą paprotį, virtusį įstatymu, visi labai gerai žino.

Kai Jogaila vedė Jadvygą, ji buvo vienintelė Lenkijos karalaitė ir jos kraitis buvo visa Lenkija, įskaitant ir Lietuvos žemes, kurias lenkai buvo atplėšę nuo Lietuvos. Jau daug metų prabėgo nuo tų lemtingų vedybų, o Jadvygos kraičio mes dar nepaėmėme.

Ar ne laikas dar šiais me-

tais mums pasiimti Jadvygos kraitį, prijungti Lenkiją prie Lietuvos, paskirti griežtą gubernatorių Lenkijai val-dyti ir lietuvių įstatymai bus vykdomi vien lietuvių kalba. Bažnyčiose ir visose šventy-klose vien tik lietuvių kalba, nes mūsų Dievas tik lietuviš-kai supranta (mes pasinaudo-sime lenkų buvusiu įsakymu, kad Dievas tik lenkiškai supranta). O lenkų kalba bus viešai vartoti uždrausta ir lenkiškas raštas panaikintas, lenkiškai kalbėti leistina tik privačiuose namuose.

Už daugelį metų lenkams naudojus Jadvygos kraitį lenkai mums skolingi astro-nomiškas sumas eurais, kom-pensacijos dydį apskaičiuos vertybių žinovai.

*Algis Virvytis,
Boston, MA*

„DIRVAI” AUKOJO

A.Velička, Chicago, IL.....300
E.Slavinskas,
St. Petersburg, FL25
E.Steponis, Seven Hills, OH25
K.Miliūnas, Chicago, IL.....22
C.Senkevičius,
Islington, CAN22
P.Matekūnas, Manhasset, NY..20
A.Navikauskas,
Brookfield, CT20
A.Razgaitis, Seven Hills, OH..20
V.Miselis, Monroeville, PA10
B.Banaitis, Abington, MA.....5
V.Lembertas,
Santa Monica, CA.....5
K.Palubinskas, Cleveland, OH..5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

(Atkelta iš 3 psl.)

HOLOKAUSTO...

Vakarų Europos civilizacijos dalis, turime kalbėti ta pačia kalba”, - mano A.Kasparavičius.

Požiūrį lemia nepakankamos žinios

Lietuvos oficialūs pareigū-nai tarptautiniuose forumuose savo ruožtu pabrėžia, kad skir-tingą požiūrį į istorinius įvykius lemia tai, jog Vakarai nepakan-kamai žino apie komunistinio režimo nusikaltimus. Lietuvos iniciatyva šešios Vidurio ir Rytų Europos valstybės Europos Komisiją paragino „užtikrinti teisingą kiekvieno totalitarinio režimo aukų traktavimą”.

Dalis Rytų europiečių siekia, kad Europos Sąjungos mastu gimtų iniciatyva kriminalizuoti ne tik nacių, bet ir sovietų nusi-kaltimų neigimą ir menkinimą. Lietuvoje toks įstatymas jau galioja. „Visi žino apie nacizmo nusikaltimus, o apie totalitarinio komunistinio režimo nusikal-timus žino tik dalis Europos”, - sakė užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis. „Europa negali žinoti tik dalies savo istorijos”, - teigė ministras.

Lietuvos Vyriausybė pabrė-žia, kad ji stengiasi kaip galima labiau įprasminėti Holokausto tragedijos Lietuvoje atminimą.

Šias pastangas Lietuvos Vyriausybė įtvirtino paskelbda-ma 2011-uosius Holokausto at-minties metais. Holokausto eks-pozicijos įrengimas Genocido aukų muziejuje yra šios progra-mos priemonių plano dalis.

„Parodos įrengimas Genocido muziejuje - tai dalis pasirošimo kitamet pažymėti Holokausto metus Lietuvoje. Tarp kitų priemonių pažymėti Holokausto metus: Panerių memorialo sutvarkymas ir išplė-timas, siekis įrengti Holokausto ekspozicijas ir provincijos cen-truose, kur buvo sunaikintos didelės žydų bendruomenės”, - sakė premjero patarėjas Virgis Valentinavičius. **LRT**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PAVYKO IŠPILDYTI SVAJONĘ

Lietuvos šachmatininkė Viktorija Čmilytė (ELO koeficientas 2504) pirmą kartą iškovojo Europos čempionės vardą. 27-erių metų lietuvė laimėjo 12-ajame Senojo žemyno moterų šachmatų čempionate Tbilisyje (Gruzija). **ELTA**

Gegužės 18 d. su aukso medaliu iš Europos čempionato į Lietuvą sugrįžusi šachmatininkė Viktorija Čmilytė sakė esanti labai laiminga, bet kartu ir pavargusi.

„Labai džiaugiuosi, kad pagaliau pavyko išpildyti savo svajonę – tapti Europos čempione. Labai ilgai to siekiau, – Vilniaus oro uoste žiniasklaidos atstovams sakė 27-erių metų šachmatininkė. – Dabar esu labai laiminga, bet ir pavargusi – varžybos buvo ilgos ir sunkios. Džiaugiuosi, kad čempionate viskas klostėsi puikiai.”

Kaip žinoma, V. Čmilytė (ELO koeficientas 2504) iki šiol Europos pirmenybėse tris kartus buvo iškovojęsi sidabrą (2003, 2008 ir 2010 metais).

Tbilisyje (Gruzija) vykusiame 12-ajame Senojo žemyno moterų šachmatų čempionate, kuriame dalyvavo praktiškai visos stipriausios Europos šachmatininkės, šiaurietė surinko 9 taškus iš 11 galimų. Viktorija iškovojo aštuonias pergalės, patyrė vieną pralaimėjimą ir dvi partijas sužaidė lygiosiomis.

V. Čmilytė sakė, kad buvo gerai pasirengusi čempionatui, todėl neprisibijojo nė vienos varžovės.

„Sužaidžiau praktiškai su visomis pagrindinėmis savo varžovėmis, tarp jų ir su buvusiomis pasaulio bei Europos čempionėmis. Viskas klosėsi gerai, todėl nieko nebijojau. Buvau pasirengusi žaisti su bet kuria varžove”, – teigė naujoji Europos šachmatų karalienė.

V. Čmilytė prieš čempionatą apie medalius negalvojo. „Prizinės vietos neplanavau. Pagal reitingą čempionate buvau devinta. Maniau, kad geras rezultatas bus pateikimas į pirmąjį dešimtuką”, – sakė šachmatininkė.

Trenerio Gedimino Rastenio auklėtinė Viktorija mano, kad tapti Europos čempione jai labiausiai padėjo patirtis ir artimųjų palaikymas iš Lietuvos. Šachmatininkė taip pat prisipažino, kad čempionate ji tiesiog stengėsi mėgautis žaidimu ir varžybų metu didelės įtampos nejautė.

V. Čmilytė dabar ilsėsis, o liepos mėnesį jos laukia turnyras Graikijoje. Po to Europos čempionė startuos prestižinėse šešių etapų pasaulio moterų šachmatų „Grand Prix” varžybose. „Tai man bus labai didelis iššūkis, o dabar svarbiausia – pailsėti”, – sakė 2006 metų pasaulio čempionato bronzos medalio laimėtoja.

Europos čempionate Tbilisyje, kurio prizų fondą sudarė 88 tūkst. eurų, dalyvavo 130 šachmatininkių iš 26 šalių.

KREPŠININKUI M. ANDRIUŠKEVIČIUI ĮTEIKTAS VALSTYBINIS APDOVANOJIMAS

Lietuvos ambasadorė Ispanijoje Audra Plepytė gegužės 16 dieną Alikantės mieste, Ispanijoje, įteikė Lietuvos valstybės apdovanojimą Lietuvos vyrų rinktinės žaidėjui, 2010 metų Pasaulio vyrų krepšinio čempionato Turkijoje bronzos medalio laimėtojui Martynui Andriuskevičiui. **LR URM**

Ispanijoje žaidžiantys Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės žaidėjai gavo jiems skirtus valstybinius apdovanojimus už 2010 metais iškovotą bronzą pasaulio čempionate Turkijoje.

Alikantės „Meridiano” krepšinio klubui atstovaujantis M.Andriuskevičius už nuopelnus sportui ir laimėtą bronzos medalį Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi. Tačiau krepšininkas iškart po čempionato pabaigos išvyko į klubą ir negalėjo dalyvauti apdovanojimų įteikime. Renginys vyko spalio pradžioje. Ambasadorė gegužės 16 d. pasveikino žaidėją su garbingu apdovanojimu ir pabrėžė, kad krepšinis suartina šalis ir jos žmones.

Kaip sakė A.Plepytė-Jara, jau ketvirtą sezoną Alikantės komandoje žaidžiančio ir miestiečių vertinamo M.Andriuskevičiaus dėka ispanai daugiau sužinojo apie Lietuvą. Spaudos konferencijoje Alikantėje A.Plepytė-Jara taip pat pristatė šiemet Lietuvoje vykstantį Europos krepšinio čempionatą.

Gegužės 15 d. Valensijoje ambasadorė valstybės apdovanojimą įteikė ir „Power Electronics” ekipoje rungtyniaujančiam Lietuvos rinktinės kapitonui Robertui Javtokui.

LR URM inf.

Kauno „Žalgirio” krepšininkai čempioniškai atsisveikino su sporto halės tribūnomis. Kauniečiai penktosiose Lietuvos krepšinio lygos (LKL) finalo serijos rungtynėse sutriuškino Vilniaus „Lietuvos rytą”, laimėjo seriją 4:1 ir po dviejų metų pertraukos užsidėjo Lietuvos čempionų karūną.

LRT

Šios rungtynės buvo paskutiniosios „Žalgiriui” Kauno sporto halėje - nuo vasaros krepšinio rungtynės keliai į naująją areną Nemuno saloje. Žalgiris” šį sezoną iškovojo tris titulus - Lietuvos krepšinio federacijos taurę, Baltijos krepšinio lygos trofėjų ir LKL čempionų žiedus.

LRT

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)